

**POWIATOWY URZĄD PRACY
W TYCHACH
UL. BUDOWLANYCH 59**

STRUKTURA POPYTU NA PRACĘ I PODAŻ ZASOBÓW PRACY W MIEŚCIE TYCHY I POWIECIE BIERUŃSKO – ŁĘDZIŃSKIM

**Monitoring lokalnego rynku pracy
w kontekście zawodów deficytowych
i nadwyżkowych**

**Opracował:
Adam Danel**

Tychy 2007

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
1. WYKORZYSTANIE ZASOBÓW PRACY	6
2. LOKALNA GOSPODARKA	9
3. STAN I STRUKTURA LOKALNEGO BEZROBOCIA.....	12
4. PODAŻ ZASOBÓW PRACY I POPYT NA PRACĘ - WZAJEMNE RELACJE.....	19
4.1 STAN I STRUKTURA BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW	21
4.2 ANALIZA OFERT PRACY	24
4.3 RANKING ZAWODÓW GENERUJĄCYCH DŁUGOTRWAŁE BEZROBOCIE.....	28
4.4 ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE.....	29
5. PROGNOZA POPYTU NA PRACĘ	34
 ZAKOŃCZENIE – ANALIZA SWOT LOKALNEGO RYNKU PRACY.....	 42

Wprowadzenie

Monitoring Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych (MZDiN) jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących – w głównej mierze – kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym. Pełni on dwie fundamentalne funkcje:

- 1) deskryptywną – opisuje rzeczywistość lokalnego rynku pracy, koncentrując się przede wszystkim na różnych aspektach jego nierównowagi;
- 2) normatywną – pozwala na formułowanie ocen i wniosków dla systemu kształcenia zawodowego, szkolenia bezrobotnych, poradnictwa zawodowego i służyć ma pełniejszemu dopasowaniu strumienia popytu na pracę i podaży pracy.

Niniejsze opracowanie stanowi analizę kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo – kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy. W szczególności bada ono zawody wykazujące deficytowość lub nadwyżkę.

Przez zawody deficytowe należy rozumieć zawody, na które występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Z kolei zawodami nadwyżkowymi są zawody, w których liczba poszukujących pracy przewyższa liczbę zgłoszonych ofert pracy.

Zawody wykazujące deficytowość, nadwyżkę lub stan równowagi wyznaczono w oparciu o wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu, wyrażający stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w 2006 roku do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tymże zawodzie i roku.

Ramy czasowe niniejszego monitoringu – w głównej mierze - stanowi rok 2006, jednakże niektóre fundamentalne procesy zachodzące na lokalnym rynku pracy poddano analizie diachronicznej – ukazującej ich zmienność w czasie.

Raport zawiera również prognozę dotyczącą struktury popytu na pracę w roku 2007, opracowaną na podstawie badań ankietowych lokalnych pracodawców i szkół ponadgimnazjalnych.

Zakres terytorialny monitoring stanowi obszar działania PUP Tychy, tj. miasto Tychy i powiat bieruński – lędziński¹.

¹ Dla celów poznawczych niektóre dane poddano porównaniu z tendencjami województwa śląskiego, ogólnokrajowymi czy europejskimi. Pomimo, iż w wielu aspektach notowana jest zbieżność trendów,

Stosowane w monitoringu nazewnictwo zawodów jest zgodne z powszechnie obowiązującą w danym okresie czasu klasyfikacją zawodów i specjalności². Klasyfikowanie bezrobotnych według zawodu dokonywane jest na podstawie zgłoszonych kwalifikacji potwierdzonych świadectwem szkolnym lub innym dokumentem, bądź stażem pracy (minimum 1 rok w tym samym zawodzie). Osoby nie spełniające jednocześnie obu tych warunków klasyfikowane są jako bezrobotni bez zawodu. Do grupy tej zalicza się więc część osób legitymujących się wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym bądź średnim ogólnokształcącym.

Należy także zdać sprawę z ograniczeń niniejszego monitoringu. Nie daje on pełnej informacji o lokalnym rynku pracy z przynajmniej trzech powodów:

Po pierwsze, dotyczy on jedynie ofert pracy zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach, nie uwzględniając ofert prasowych, ofert pojawiających się w Internecie, ofert zgłoszonych do agencji zatrudnienia czy nieujawnionych wolnych miejsc pracy.

Po wtóre, dotyczy on jedynie bezrobocia rejestrowanego, nie obejmując tym samym jego nieujawnionej liczby oraz pracy nierejestrowanej w grupie osób bezrobotnych³.

Po trzecie, wykorzystane dane Głównego Urzędu Statystycznego dotyczące lokalnego potencjału gospodarczego, opracowane na podstawie REGON mogą być – w pewnym przynajmniej stopniu – niereprezentatywne ze względu na brak aktualizacji rejestru. Wiele podmiotów nieprowadzących działalności nie zostało z

to wobec społeczno – ekonomicznej specyfiki lokalnego rynku pracy ramę zakresu stosowalności wniosków wynikających z monitoringu stanowi jedynie obszar działania PUP Tychy.

² Najnowsza klasyfikacja zawodów i specjalności funkcjonuje w oparciu o Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 r. (Dz. U. nr 265, poz. 2644). Grupuje ona poszczególne zawody i specjalności w coraz bardziej zagregowane grupy oraz ustala ich symbole i nazwy. Obejmuje ona 10 grup wielkich, 30 grup dużych, 116 grup średnich, 392 grupy elementarne oraz 1707 zawodów i specjalności.

³ Na uwzględnienie nieujawnionej liczby bezrobotnych, tzn. osób z różnych przyczyn niezarejestrowanych w urzędach pracy a pozostających bez pracy, aktywnie jej poszukujących i gotowych do jej podjęcia pozwala metodologia Badań Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL). Badania te przeprowadzane są w okresach kwartalnych przez Główny Urząd Statystyczny. Niestety ich wyniki nie obejmują poziomu powiatów a na poziomie województwa dają się stosować tylko w ograniczonym zakresie.

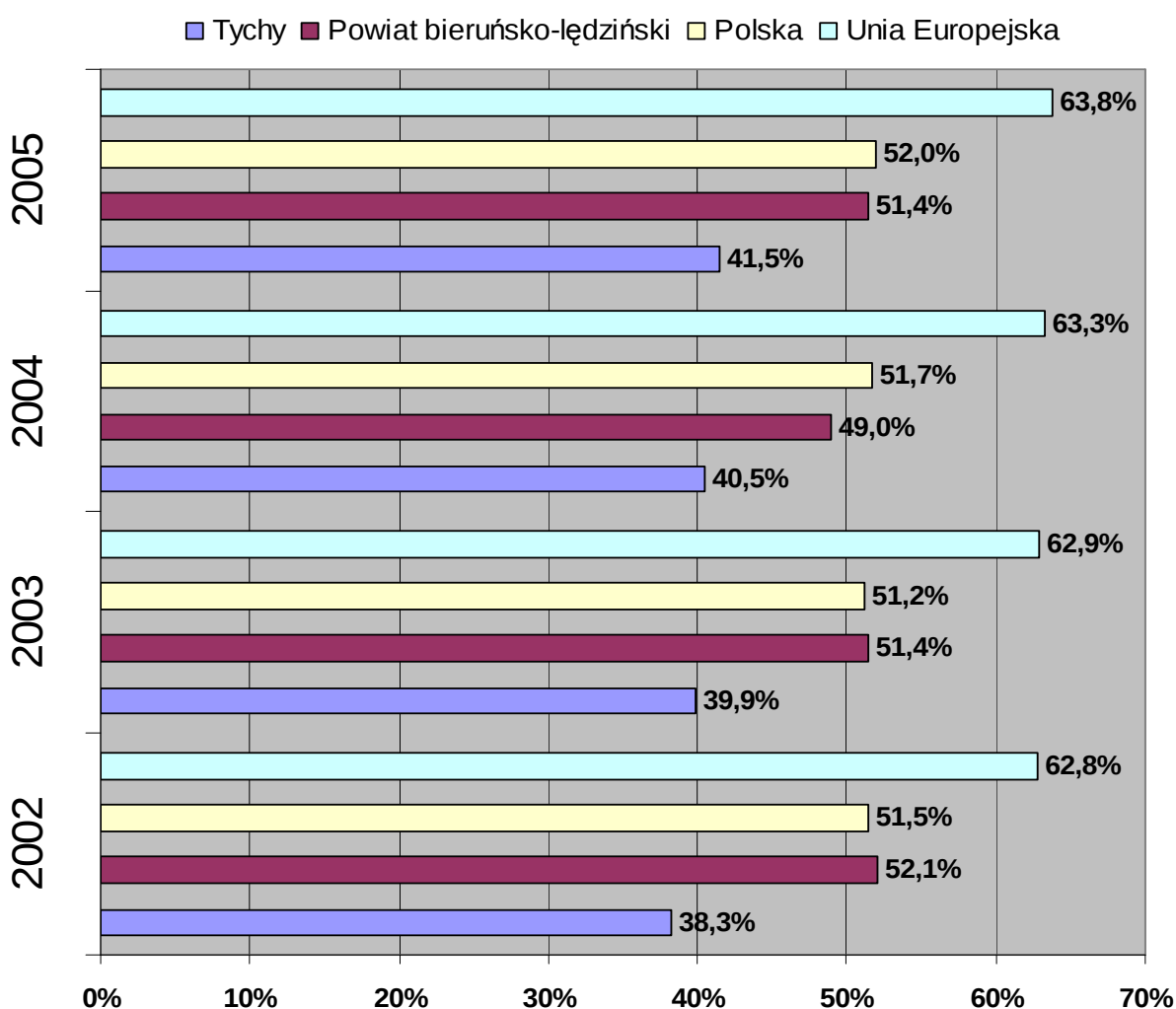
niego wykreślonych. Uwidoczniał to chociażby dokonany przez GUS dobór próby badawczej zakładów pracy, możliwej do wykorzystania dla celów tegoż raportu tylko w ograniczonym zakresie.

Pomimo iż, analizy zawarte w niniejszym monitoringu posiadają niewątpliwe ograniczenia, to posiadają także znaczącą moc poznawczą i wyjaśniającą wielu zjawisk i procesów zachodzących na lokalnym rynku pracy i pozwalają na formułowanie zaleceń praktycznych.

1. Wykorzystanie zasobów pracy

Jednym z celów sformułowanych przez Radę Europejską w Strategii Lizbońskiej jest wzrost wykorzystania zasobów pracy. Mierzony jest on wskaźnikiem zatrudnienia wyrażającym udział osób pracujących w liczbie ludności w wieku produkcyjnym⁴.

Wykres 1 Wskaźnik zatrudnienia w latach 2002 - 2005

Źródło: GUS (<http://www.stat.gov.pl>) , Eurostat (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>)

⁴ Powstała w 2000r. Strategia Lizbońska zakładała osiągnięcie stopy zatrudnienia na poziomie 70% (60% dla kobiet) w 2010 roku.

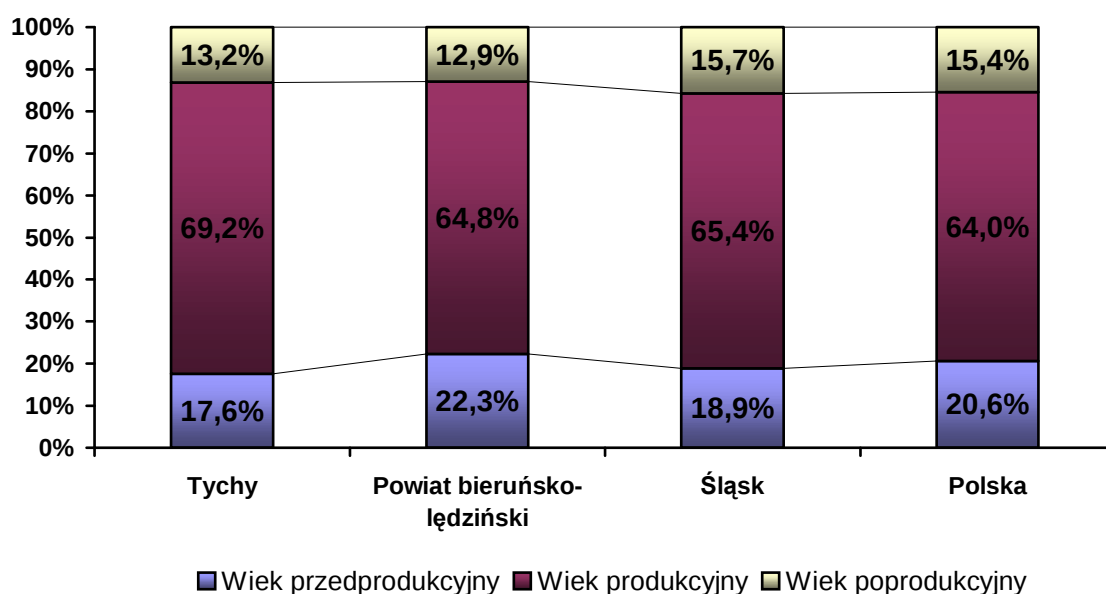
Pomimo systematycznego wzrostu, zatrudnienie w Polsce jest na najniższym poziomie ze wszystkich krajów UE. Przyczyny tego zjawiska są złożone i wieloaspektowe. Za dominujący czynnik można jednak uznać tzw. systemową dezaktywację, która spowodowała trwałe wycofanie się z rynku pracy osób w wieku produkcyjnym. Owo obniżenie podaży zasobów pracy nastąpiło między innymi poprzez:

- wcześniejsze emerytury;
- zasiłki i świadczenia przedemerytalne;
- renty socjalne;
- renty z tytułu niezdolności do pracy.

Na lokalnym rynku pracy Tychów i powiatu bieruńsko – lędzińskiego wskaźnik zatrudnienia jest mniej korzystny niż w przypadku kraju i drastycznie odbiega od średniej w UE.

Obserwując rozkład ludności według ekonomicznych grup wieku można zauważyć „demograficzną starość” społeczności lokalnej⁵. Największą potencjalną podażą pracy cechuje się tyski rynek pracy, przewyższając tendencję wojewódzką i krajową. Jednocześnie „demograficznie najmłodszą” społecznością jest ludność powiatu bieruńsko-lędzińskiego.

Wykres 2 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku; 2005 rok

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

⁵ Za „demograficznie stare” uznaje się społeczeństwa, w którym udział ludności w wieku poprodukcyjnym przekroczył 12%

Obserwując obciążenie ekonomiczne lokalnej ludności można zauważyć sytuację korzystną. Wskaźnik obciążenia demograficznego, wyrażający liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym, wykazuje korzystny od 2002 roku trend i kształtuje się na poziomie niższym niż w kraju i regionie.

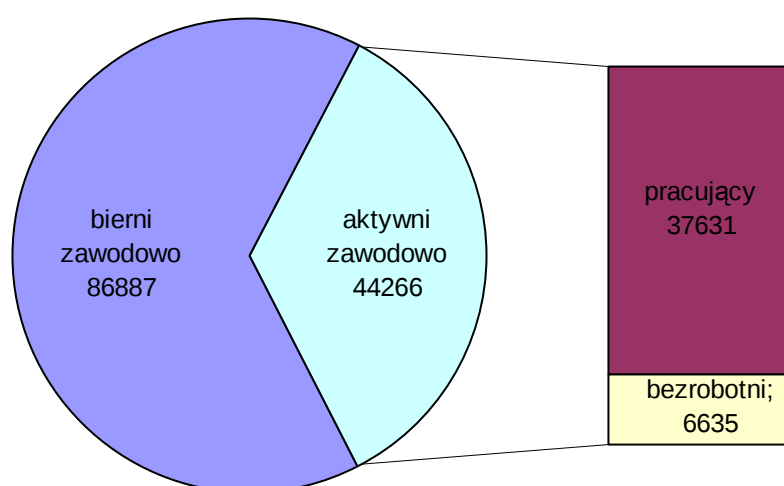
Tabela 1 Wskaźnik obciążenia demograficznego w latach 2002 – 2005

	2002r.	2003r.	2004r.	2005r.
Polska	60,7	58,9	57,5	56,3
woj. śląskie	55,8	54,6	53,7	53,0
Tychy	47,2	46,0	45,0	44,6
Powiat bieruńsko- lędziński	59,6	57,8	55,7	54,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

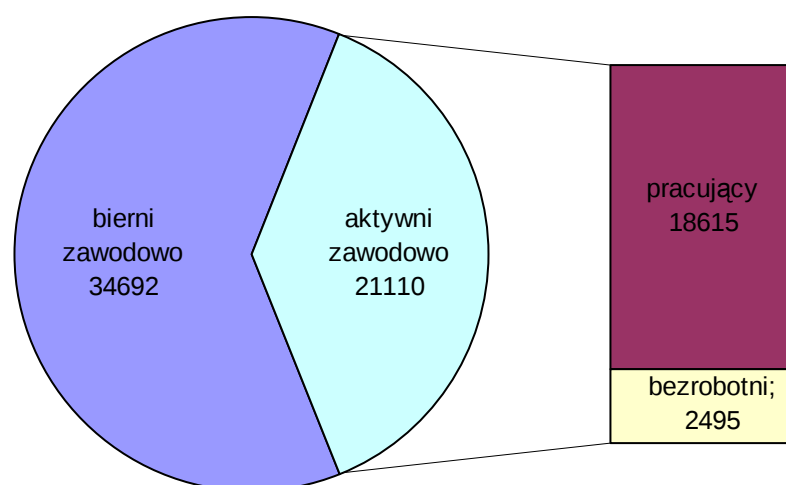
Mniej korzystnie przedstawia się sytuacja aktywności ekonomicznej lokalnej ludności. Aktywnych zawodowo jest jedynie 33,8% tyszan i 37,8% mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego. Wynika to z pewnością z wydłużonego okresu edukacji oraz wspomnianej już systemowej dezaktywacji.

Wykres 3 Aktywność ekonomiczna społeczności lokalnej; miasto Tychy, 2005 rok

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 4 Aktywność ekonomiczna społeczności lokalnej; powiat bieruńsko-lędzkiński, 2005 rok

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

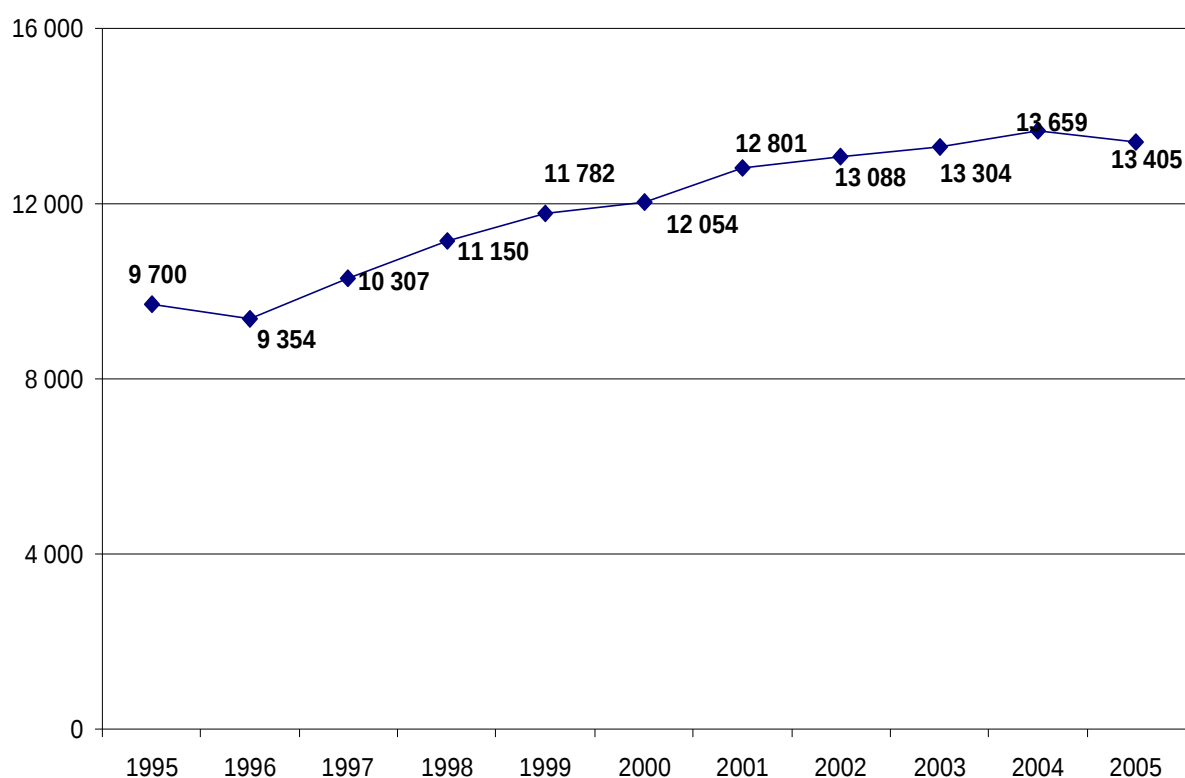
2. Lokalna gospodarka

Analizowane powiaty dysponują relatywnie dużym potencjałem gospodarczym. W 2005 roku w Tychach zarejestrowanych było 13405 podmiotów gospodarczych i był to jednocześnie pierwszy okres od 8 lat, który przerwał wzrostowy trend przedsiębiorczości.

W powiecie bieruńsko – lędzkim wzrost liczby podmiotów gospodarczych notuje się od 2002 roku. W roku 2005 ich liczba wyniosła 4238.

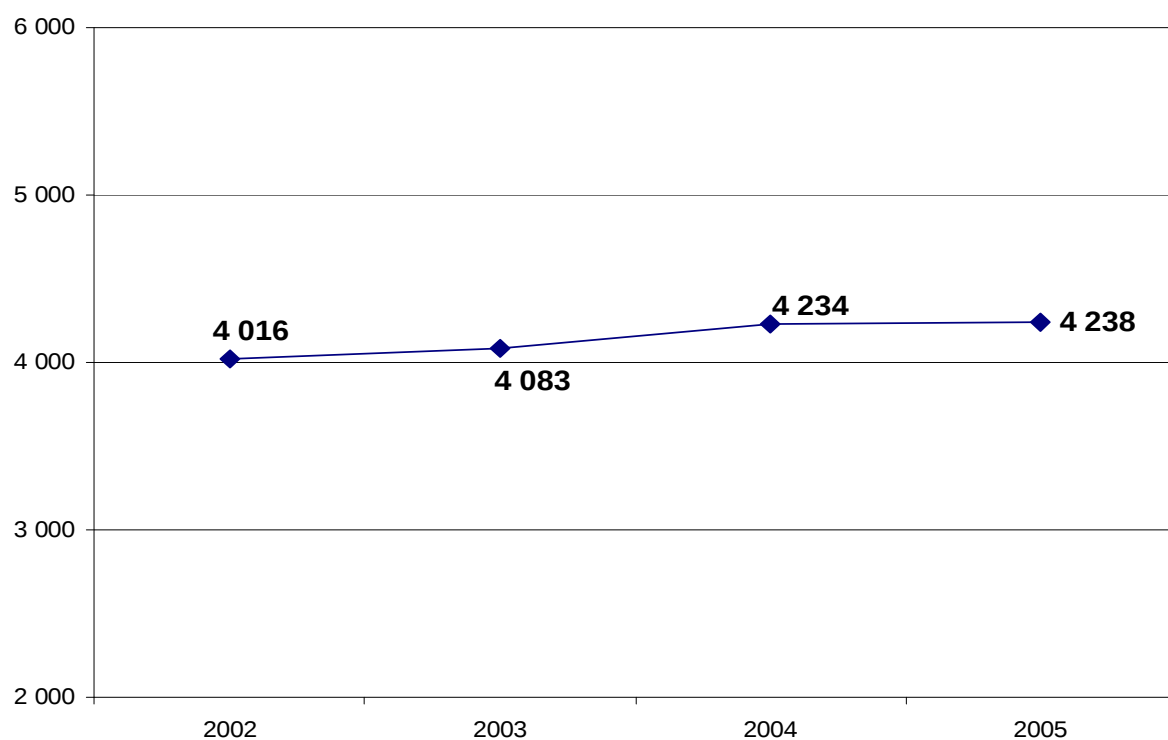
Szczegółowe dane prezentują wykresy 5 i 6.

Wykres 5 Podmioty gospodarki narodowej. Tychy lata 1995 - 2005

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 6 Podmioty gospodarki narodowej. Powiat bieruńsko - lędziński lata 2002 - 2005

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Lokalny potencjał gospodarczy skupia się zdecydowanie wokół sektora usług, zarówno tradycyjnych, jak i nowoczesnych. Nie jest to jednak sektor najbardziej „pracochłonny”. Ostatnie dostępne dane (z 2003 roku) wskazywały, iż w Tychach w sektorze usług zatrudnionych było 48,5% pracujących a w powiecie bieruńsko – lędzińskim zaledwie 22,9%. W analogicznym okresie najwięcej zatrudnionych było w przemyśle – 51,2% w Tychach i 76,7% w powiecie bieruńsko – lędzińskim.

Dane dotyczące rozkładu podmiotów gospodarczych wg sektorów gospodarki i sekcji PKD⁶ prezentują tabele 2 i 3.

Tabela 2 Podmioty gospodarki narodowej wg sekcji PKD. Tychy lata 2000 - 2005

Sektor gospodarki	Sekcje wg PKD	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Rolnictwo	Sekcja A	72	65	67	71	59	68
	Sekcja B	0	0	0	1	1	1
Przemysł	Sekcja C	1	1	1	3	1	1
	Sekcja D	997	1 060	1 066	1 065	1 081	1 077
	Sekcja E	4	5	6	6	6	6
	Sekcja F	1 378	1 366	1 367	1 350	1 365	1 323
Usługi	Sekcja G	4 256	4 335	4 447	4 527	4 644	4 482
	Sekcja H	294	363	370	385	407	403
	Sekcja I	1 215	1 222	1 204	1 155	1 169	1 119
	Sekcja J	588	666	679	663	702	668
	Sekcja K	1 803	2 189	2 293	2 449	2 542	2 541
	Sekcja L	20	25	18	16	15	13
	Sekcja M	246	278	292	318	326	339
	Sekcja N	571	588	604	594	614	625
	Sekcja O	605	638	674	701	727	739
	Sekcja P	2	0	0	0	0	0
	Sekcja Q	0	0	0	0	0	0
Razem		12 052	12 801	13 088	13 304	13 659	13 405

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

⁶ Podstawą określenia rodzaju działalności prowadzonej przez pracodawcę jest Polska Klasyfikacja Działalności (PKD) wprowadzona Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 2004r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 33, poz. 289, z późniejszymi zmianami). **ROLNICTWO:** A – Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo, B – Rybactwo. **PRZEMYSŁ:** C – Górnictwo, D – Przetwórstwo przemysłowe, E – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę, F – Budownictwo, **USŁUGI:** G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego, H – Hotele i restauracje, I – Transport, gospodarka magazynowa i łączność, J – Pośrednictwo finansowe, K – Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, L – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne, M – Edukacja, N – Ochrona zdrowia i pomoc społeczna, O – Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała, P – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, Q – Organizacje i zespoły eksterytorialne.

Tabela 3 Podmioty gospodarki narodowej wg sekcji PKD. Powiat bieruńsko - lędzki lata 2000 - 2005

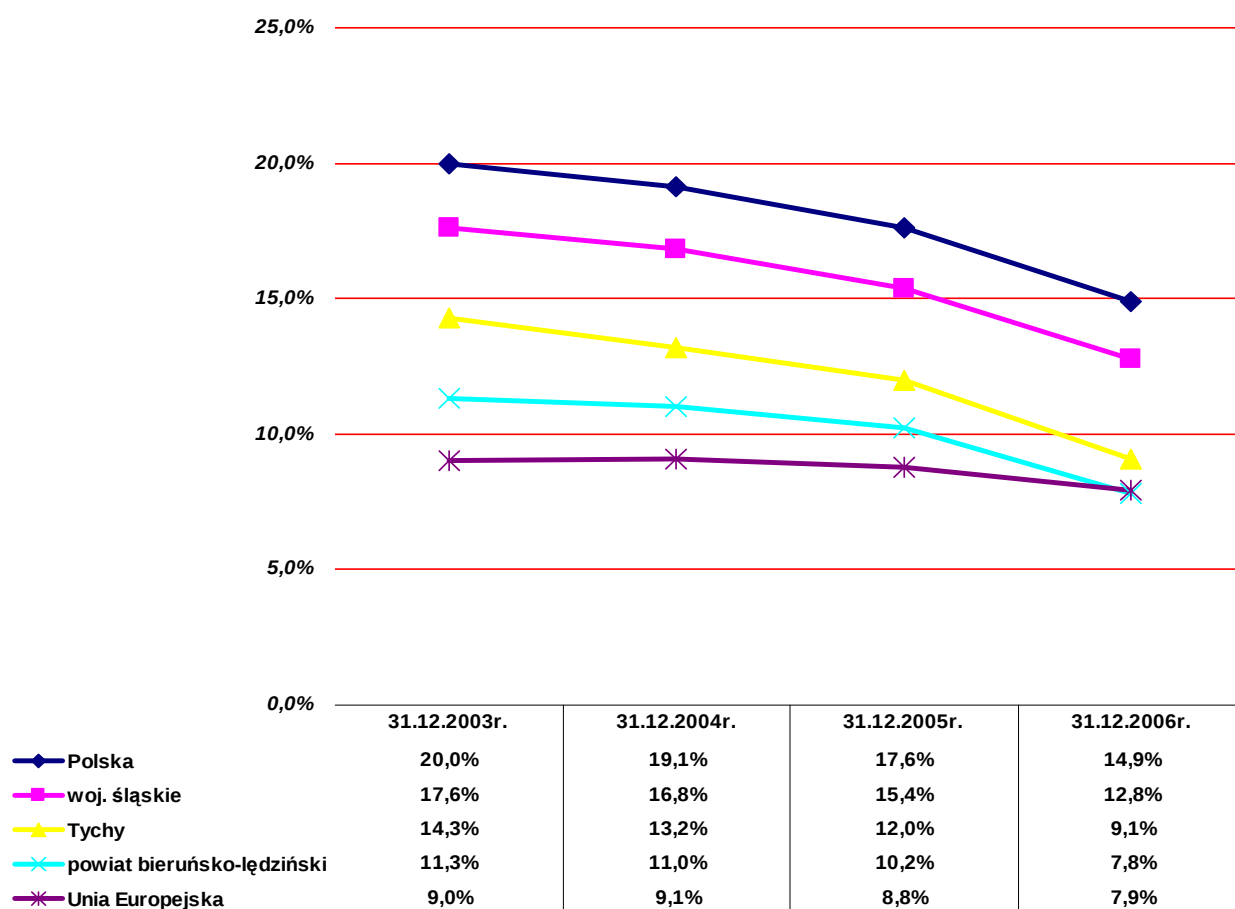
Sektor gospodarki	Sekcje wg PKD	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Rolnictwo	Sekcja A	b.d.	b.d.	56	57	50	50
	Sekcja B	b.d.	b.d.	0	0	0	0
Przemysł	Sekcja C	b.d.	b.d.	0	0	2	3
	Sekcja D	b.d.	b.d.	372	360	379	389
	Sekcja E	b.d.	b.d.	2	2	2	2
	Sekcja F	b.d.	b.d.	411	419	437	422
Usługi	Sekcja G	b.d.	b.d.	1 461	1 482	1 516	1 495
	Sekcja H	b.d.	b.d.	143	147	152	151
	Sekcja I	b.d.	b.d.	408	409	416	407
	Sekcja J	b.d.	b.d.	110	116	120	123
	Sekcja K	b.d.	b.d.	539	549	590	609
	Sekcja L	b.d.	b.d.	24	25	25	26
	Sekcja M	b.d.	b.d.	69	79	81	84
	Sekcja N	b.d.	b.d.	119	123	130	137
	Sekcja O	b.d.	b.d.	302	315	334	340
	Sekcja P	b.d.	b.d.	0	0	0	0
	Sekcja Q	b.d.	b.d.	0	0	0	0
	Razem	b.d.	b.d.	4 016	4 083	4 234	4 238

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

3. Stan i struktura lokalnego bezrobocia

Poziom bezrobocia obrazuje stopa bezrobocia, która wyraża procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo (tzn. pracującej i bezrobotnej). W przypadku bezrobocia rejestrowanego definicja odnosi się do osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy i aktywnych zawodowo będących sumą zarejestrowanych osób bezrobotnych i pracujących w jednostkach sektora publicznego i prywatnego. Liczba pracujących natomiast, nie uwzględnia osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Wykres 7 Stopa bezrobocia w latach 2003 – 2006.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS i EUROSTAT

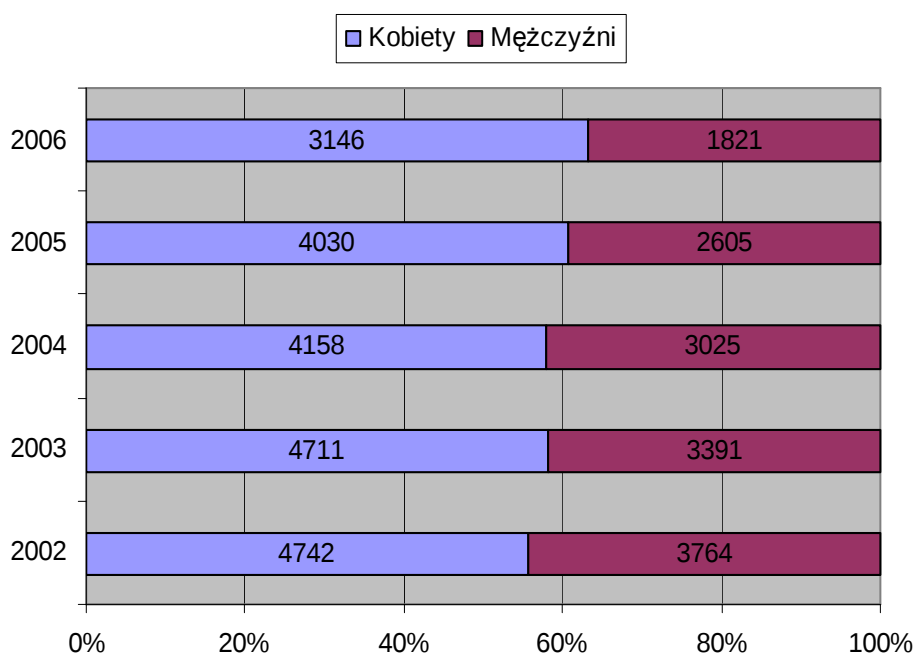
Od 2003 roku można zaobserwować stały spadek liczby bezrobotnych na lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy. Na koniec 2006 roku poziom bezrobocia rejestrowanego w Tychach wyniósł 9,1% i był niższy od stopy bezrobocia w województwie śląskim (o 3,7%) i w kraju (o 5,8%). Bezrobocie w powiecie bieruńsko – lędzkim w analogicznym okresie (z wartością 7,8%) osiągnęło poziom niższy niż średnia dla krajów UE.

Warto zaznaczyć, iż trend zmniejszania się poziomu bezrobocia nie w pełni ma korzystny wymiar. Odpływ bezrobotnych nie zawsze bowiem zasila grupę zatrudnionych. Przynajmniej w części jest to odpływ do bierności zawodowej. Skalę tego zjawiska jednak trudno oszacować.

W rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach – biorąc pod uwagę kryterium płci – dominują kobiety, które stanowią niemal 63% ogółu bezrobotnych. Od kilku lat na lokalnym rynku pracy obserwowalny jest wyraźny spadek poziomu bezrobocia. Jednak większą dynamikę spadku ilości pozostających bez pracy odnotowuje się wśród mężczyzn.

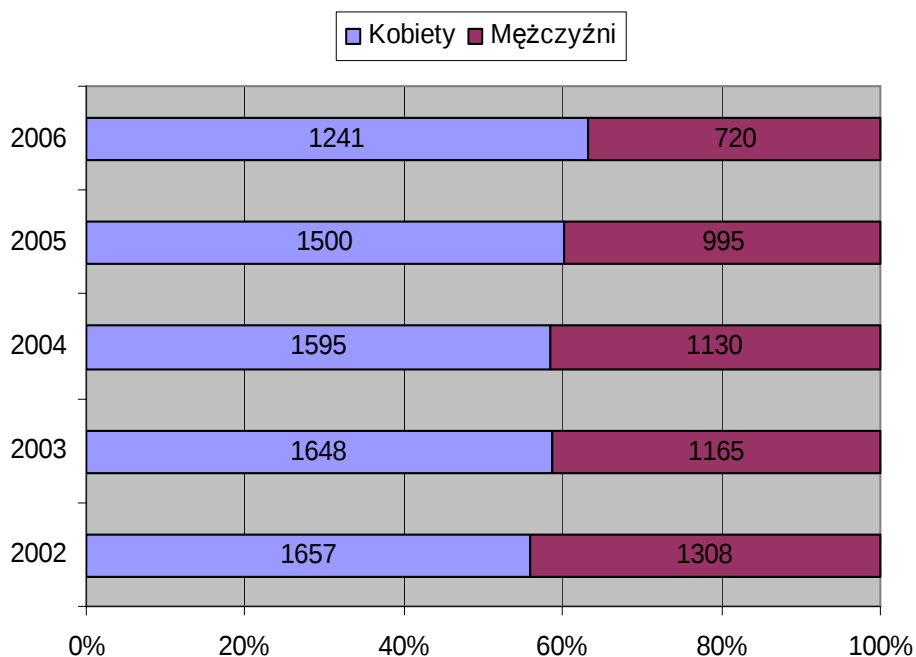
Pełny zestaw danych prezentują wykresy 8 i 9.

Wykres 8. Rozkład bezrobotnych ze względu na płeć. Miasto Tychy; lata 2002 – 2006

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 9. Rozkład bezrobotnych ze względu na płeć. Powiat bieruńsko - lędziński;
lata 2002 – 2006

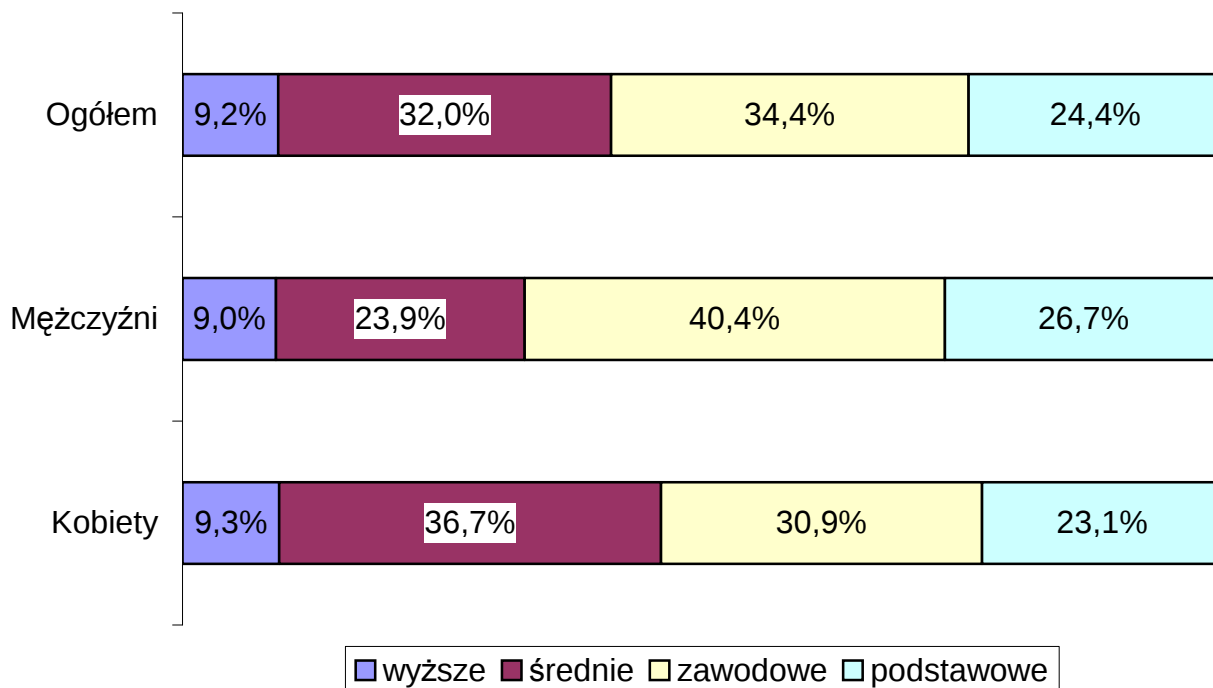

Źródło: Opracowanie własne

W rejestrach PUP znacząco przeważają kobiety, choć ich kapitał ludzki jest wyższy niż mężczyzn. Wykształceniem co najmniej średnim legitymuje się 46% bezrobotnych mieszkanek Tychów i 43,7% mieszkanek powiatu bieruńsko – lędzińskiego. W grupie mężczyzn są to wartości: 32,9% w Tychach i 24,6% w powiecie bieruńsko – lędzińskim.

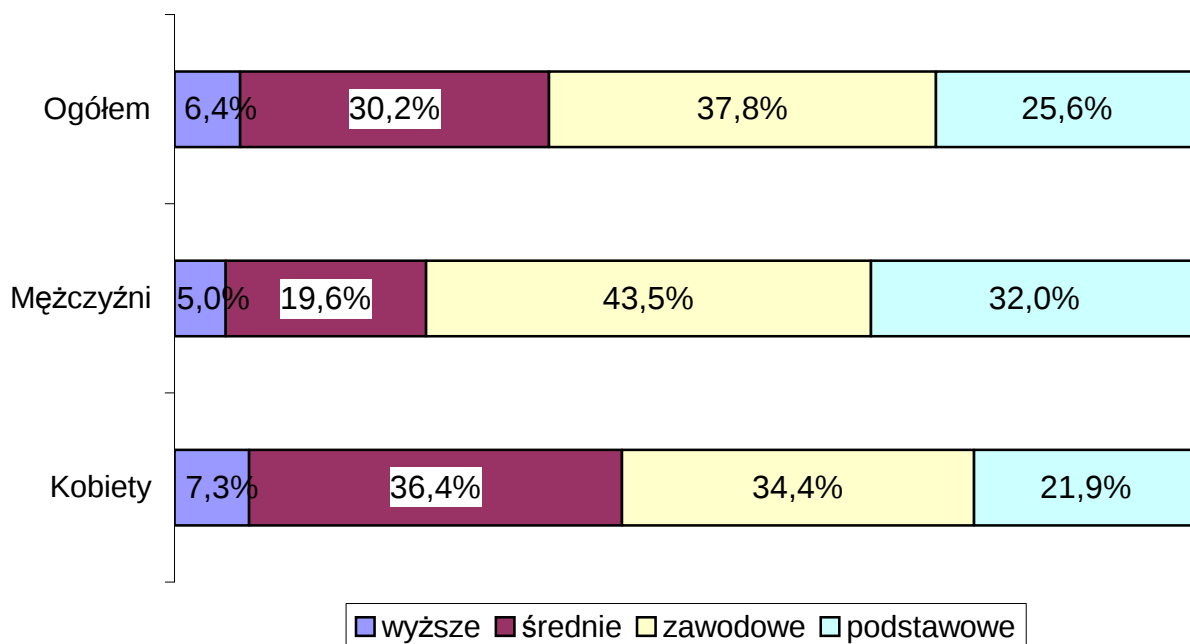
Odpowiednie dane prezentują wykresy 10 i 11.

Wykres 10. Struktura bezrobotnych według poziomu wykształcenia i płci. Miasto Tychy; stan na 31.12.2006;

Źródło: Opracowanie własne

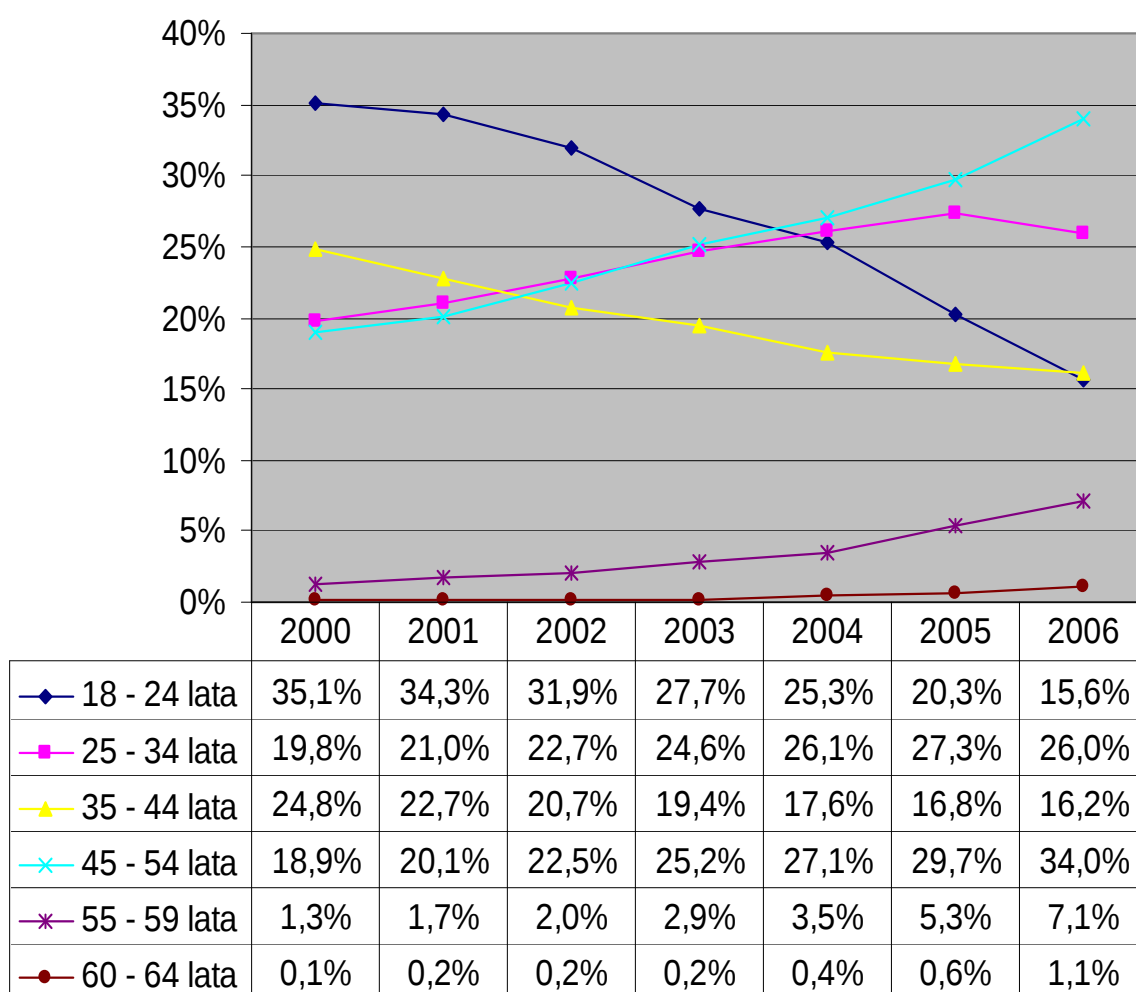
Wykres 11. Struktura bezrobotnych według poziomu wykształcenia i płci. Powiat bieruńsko - lędziński; stan na 31.12.2006;

Źródło: Opracowanie własne

Kolejną zmienną różnicującą rozkład bezrobotnych jest wiek. Okazuje się, iż od kilku lat na lokalnym rynku pracy utrzymuje się tendencja spadku bezrobocia wśród osób do 24-go roku życia. Wyraźnie zwiększył się natomiast udział w bezrobociu osób, które ukończyły 45 lat. Według stanu na koniec grudnia 2006r. grupa niemobilnych zawodowo stanowiła ponad 40% bezrobotnych⁷

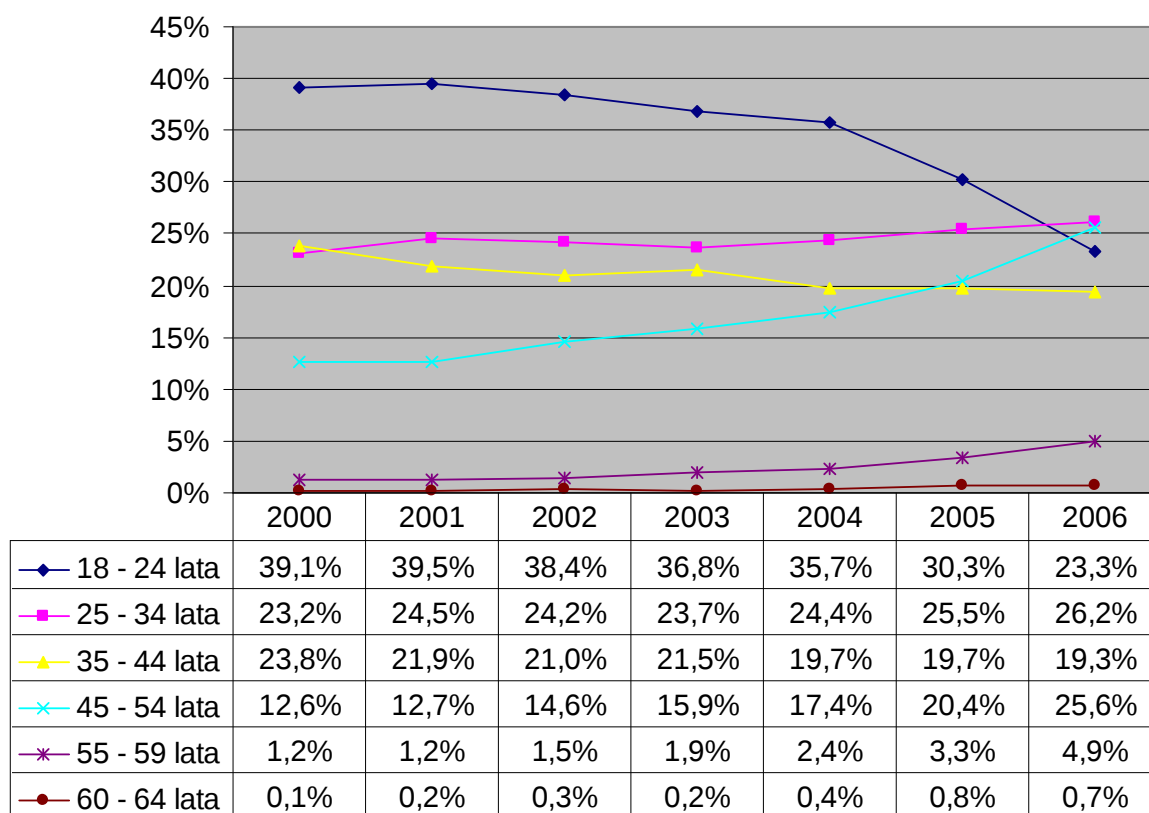
Wykres 12. Rozkład bezrobotnych ze względu na wiek. Miasto Tychy, lata 2000 – 2006.

Źródło: Opracowanie własne

⁷ Mobilność zawodowa oznacza tu gotowość [zdolność] do przekwalifikowania się, zmiany zawodu czy chociażby miejsca pracy. Przyjmuje się, że mobilni zawodowo są osoby do 44 roku życia. W grupie tej z kolei wyróżnia się osoby o wysokiej mobilności – od 18 do 34 roku życia i niskiej mobilności – od 35 do 44 roku życia.

Wykres 13. Rozkład bezrobotnych ze względu na wiek. Powiat bieruńsko - lędzkiński, lata 2000 – 2006.

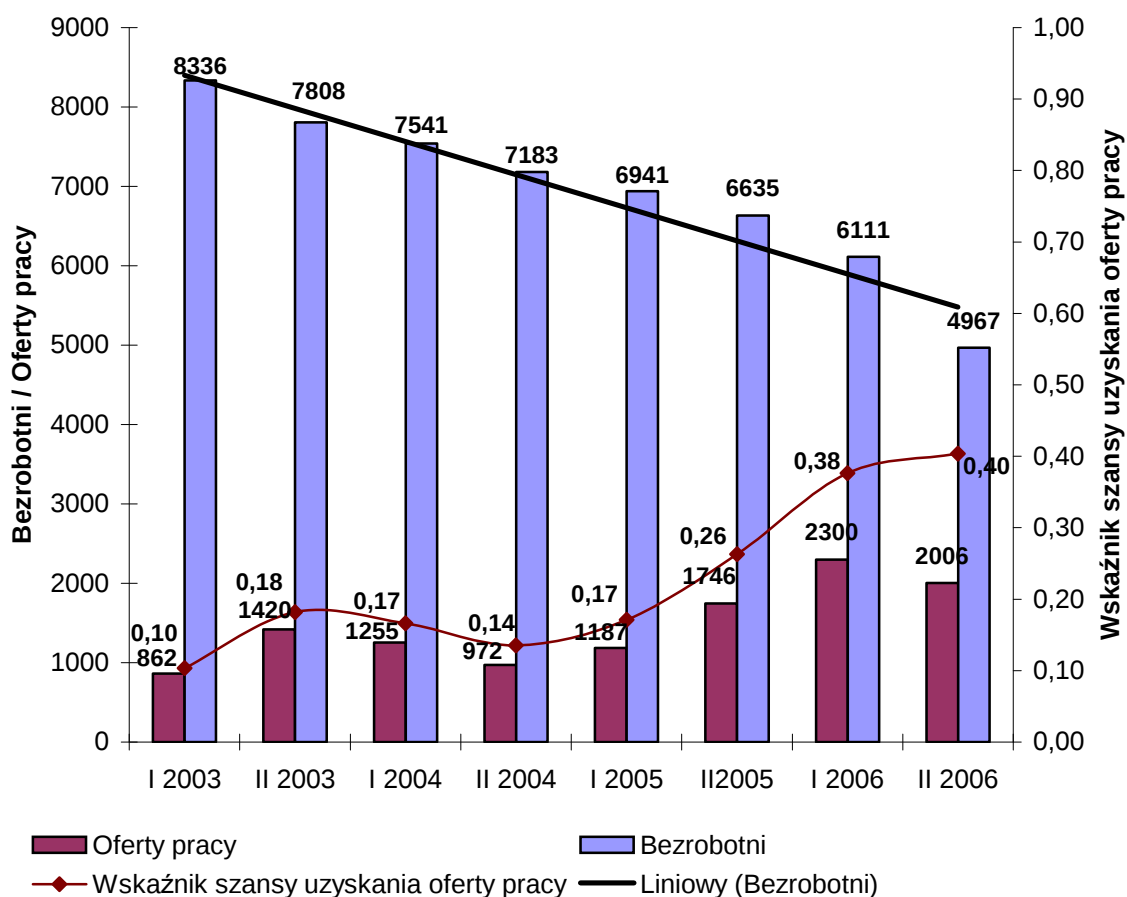

Źródło: Opracowanie własne

4. Podaż zasobów pracy i popyt na pracę - wzajemne relacje

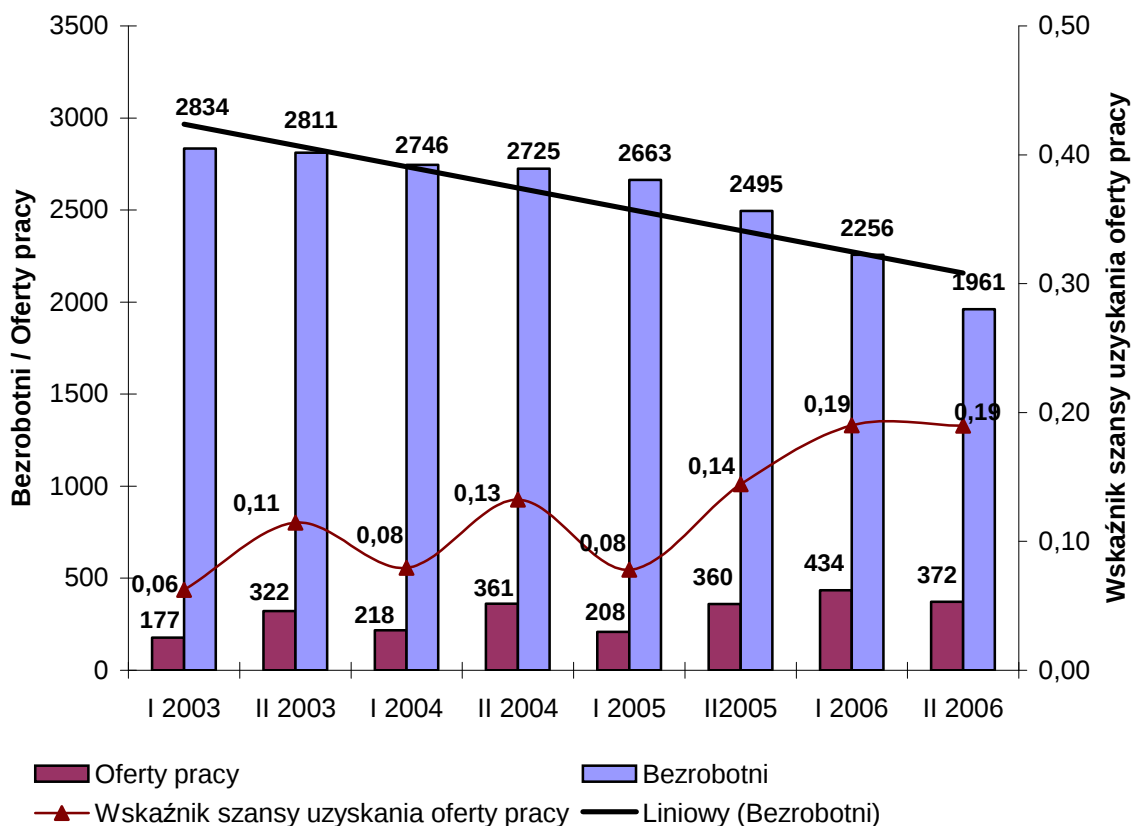
Jednym z obiektywnych mierników stosowanych w monitoringu jest wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy [zatrudnienia]. Wyraża on stosunek liczby ofert pracy będących do dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy w okresie sprawozdawczym do stanu bezrobotnych na koniec tego okresu.

Wykres 14. Bezrobotni, oferty pracy oraz wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy w Tychach w latach 2003 – 2006.

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 15. Bezrobotni, oferty pracy oraz wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy w powiecie bieruńsko – lędzińskim w latach 2003 – 2006.

Średni wskaźnik uzyskania oferty pracy dla całej zbiorowości bezrobotnych miasta Tychy i powiatu bieruńsko – lędzińskiego jest na stosunkowo wysokim poziomie. Wynika to ze systematycznego spadku liczby zarejestrowanych bezrobotnych i wzrostu zgłaszanych ofert pracy.

W mieście Tychy stały trend wzrostowy obserwuje się od II – półrocza 2004 roku, w powiecie bieruńsko – lędzińskim od I – półrocza 2005 roku. Maksymalną wartość uzyskał on w II – półroczu 2006 roku – okresie, w którym zgłoszono najwięcej ofert pracy przy najniższej liczbie bezrobotnych. Dla obu powiatów był to analogiczny okres.

4.1 Stan i struktura bezrobotnych według zawodów

W 2006 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach zarejestrowanych było 4967 osób z terenu miasta Tychy i 1961 osób z powiatu bieruńsko – lędzińskiego.

W Tychach najliczniejsze grupy bezrobotnych stanowili:

- ➡ osoby bez zawodu – 619 osób, co stanowi 12,5% ogółu bezrobotnych
- ➡ sprzedawcy – 513 osób, co stanowi 10,3% ogółu bezrobotnych
- ➡ asystenci ekonomiczni – 155 osób, co stanowi 3,1% ogółu bezrobotnych.

Odpowiednie dane prezentuje tabela 4.

Tabela 4. Ranking najliczniejszych pod względem liczby bezrobotnych zawodów i specjalności w Tychach – stan na koniec 2005 i 2006 roku

L p	Nazwa zawodu	Zarejestrowani bezrobotni w 2005 roku	Zarejestrowani bezrobotni w 2006 roku	Tempo wzrostu/spadku
1	Bez zawodu	330	619	87,6%
2	Sprzedawca	818	513	-37,3%
3	Asystent ekonomiczny	207	155	-25,1%
4	Pracownik biurowy	323	149	-53,9%
5	Robotnik gospodarczy	406	144	-64,5%
6	Sprzątaczką	184	136	-26,1%
7	Ślusarz	151	125	-17,2%
8	Krawiec	128	94	-26,6%
9	Robotnik budowlany	130	78	-40,0%
10	Technik mechanik	105	77	-26,7%
11	Magazynier	123	75	-39,0%
12	Murarz	134	74	-44,8%
13	Kucharz	122	71	-41,8%
14	Technik budownictwa	68	54	-20,6%
15	Kelner	65	51	-21,5%

16	Kierowca samochodu ciężarowego	69	51	-26,1%
17	Tokarz	47	47	0,0%
18	Ekonomista	50	37	-26,0%
19	Kierowca samochodu osobowego	101	36	-64,4%
20	Fryzjer	48	35	-27,1%

Źródło: Opracowanie własne

W przeciągu ostatniego roku w większości zawodów i specjalności odnotowano spadek liczby bezrobotnych. Znaczącym odchyleniem od tego trendu cechują się jedynie osoby bez zawodu, w grupie której odnotowano wzrost o 87,6% w stosunku do roku 2005.

W okresie od 01.01.2006 do 31.12.2006 w tutejszym Urzędzie Pracy zarejestrowało się 1029 osób bez kwalifikacji zawodowych co stanowiło 11,9% wszystkich rejestrujących się w tym okresie. W grupie tej 47,6% stanowiły kobiety a 19,5% ówcześni absolwenci szkół.

W powiecie bieruńsko – lędzińskim struktura bezrobocia kształtowała się podobnie. Najliczniejsze grupy bezrobotnych stanowili:

- sprzedawcy – 221 osób, co stanowi 11,3% ogółu bezrobotnych
- osoby bez zawodu – 190 osób, co stanowi 9,7% ogółu bezrobotnych
- robotnicy gospodarczy – 130 osób, co stanowi 6,6% ogółu bezrobotnych.

Odpowiednie dane prezentuje tabela 5.

Tabela 5. Ranking najliczniejszych pod względem liczby bezrobotnych zawodów i specjalności w powiecie bieruńsko - lędzińskim – stan na koniec 2005 i 2006 roku

L p	Nazwa zawodu	Zarejestrowani bezrobotni w 2005 roku	Zarejestrowani bezrobotni w 2006 roku	Tempo wzrostu/spadku
1	Sprzedawca	287	221	-23,0%
2	Bez zawodu	143	190	32,9%
3	Robotnik gospodarczy	197	130	-34,0%

4	Asystent ekonomiczny	158	112	-29,1%
5	Pracownik biurowy	74	62	-16,2%
6	Sprzątaczką	72	60	-16,7%
7	Ślusarz	73	54	-26,0%
8	Krawiec	54	53	-1,9%
9	Robotnik budowlany	53	41	-22,6%
10	Górník eksploatacji podziemnej	44	36	-18,2%
11	Murarz	59	34	-42,4%
12	Kucharz	52	28	-46,2%
13	Fryzjer	28	25	-10,7%
14	Piekarz	26	25	-3,8%
15	Kelner	34	22	-35,3%
16	Kierowca samochodu osobowego	44	21	-52,3%
17	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	27	21	-22,2%
18	Technik mechanik	30	17	-43,3%
19	Ekonomista	18	16	-11,1%
20	Tokarz	19	16	-15,8%

Źródło: Opracowanie własne

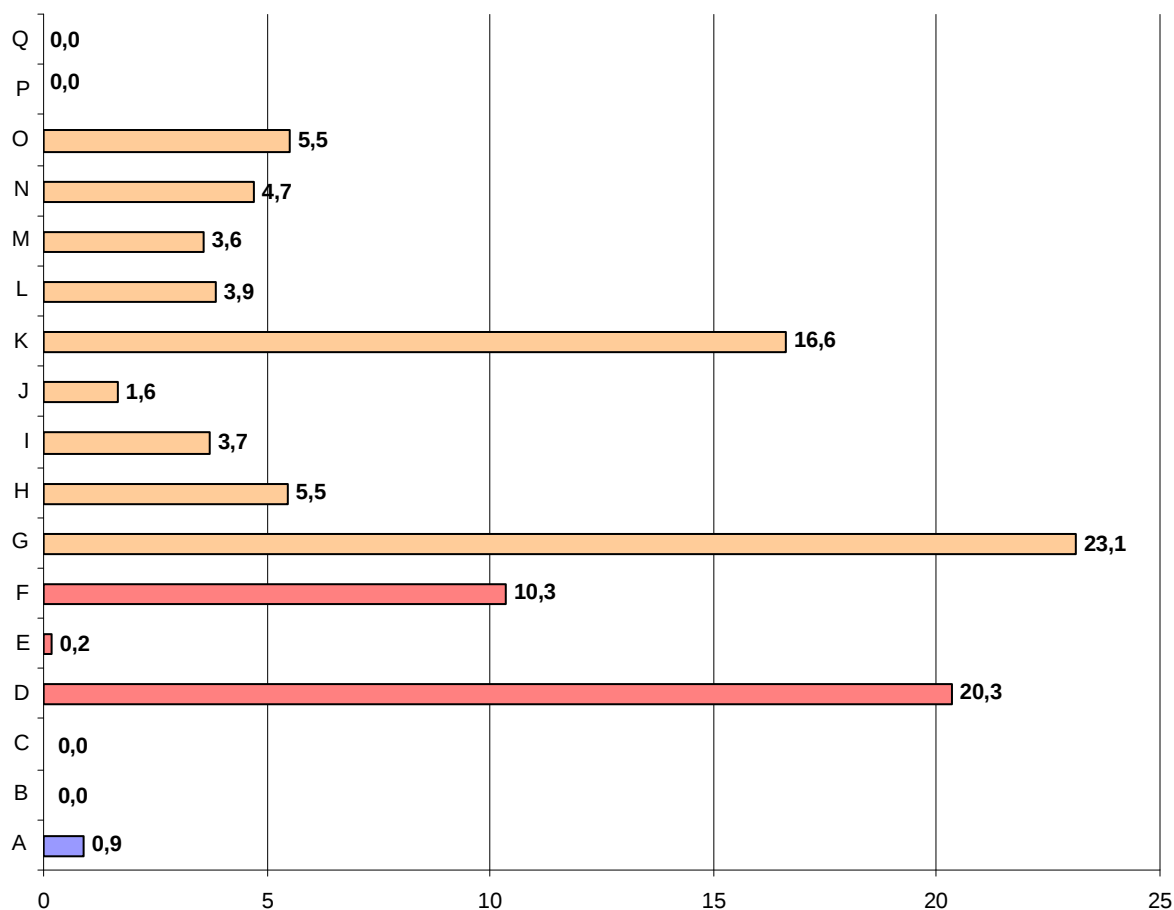
4.2 Analiza ofert pracy

W 2006 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach zgłoszono 5112 ofert pracy, z czego 4306 z terenu miasta Tychy i 806 ofert z powiatu bieruńsko-lędzińskiego.

W mieście Tychy na jedną ofertę pracy przypadało 1,2 bezrobotnych a powiecie bieruńsko-lędzińskim 2,4.

Wykresy 16 i 17 prezentują rozkład ofert pracy wg sekcji PKD⁸ a tabele 6 i 7 strukturę ofert pracy wg zawodów.

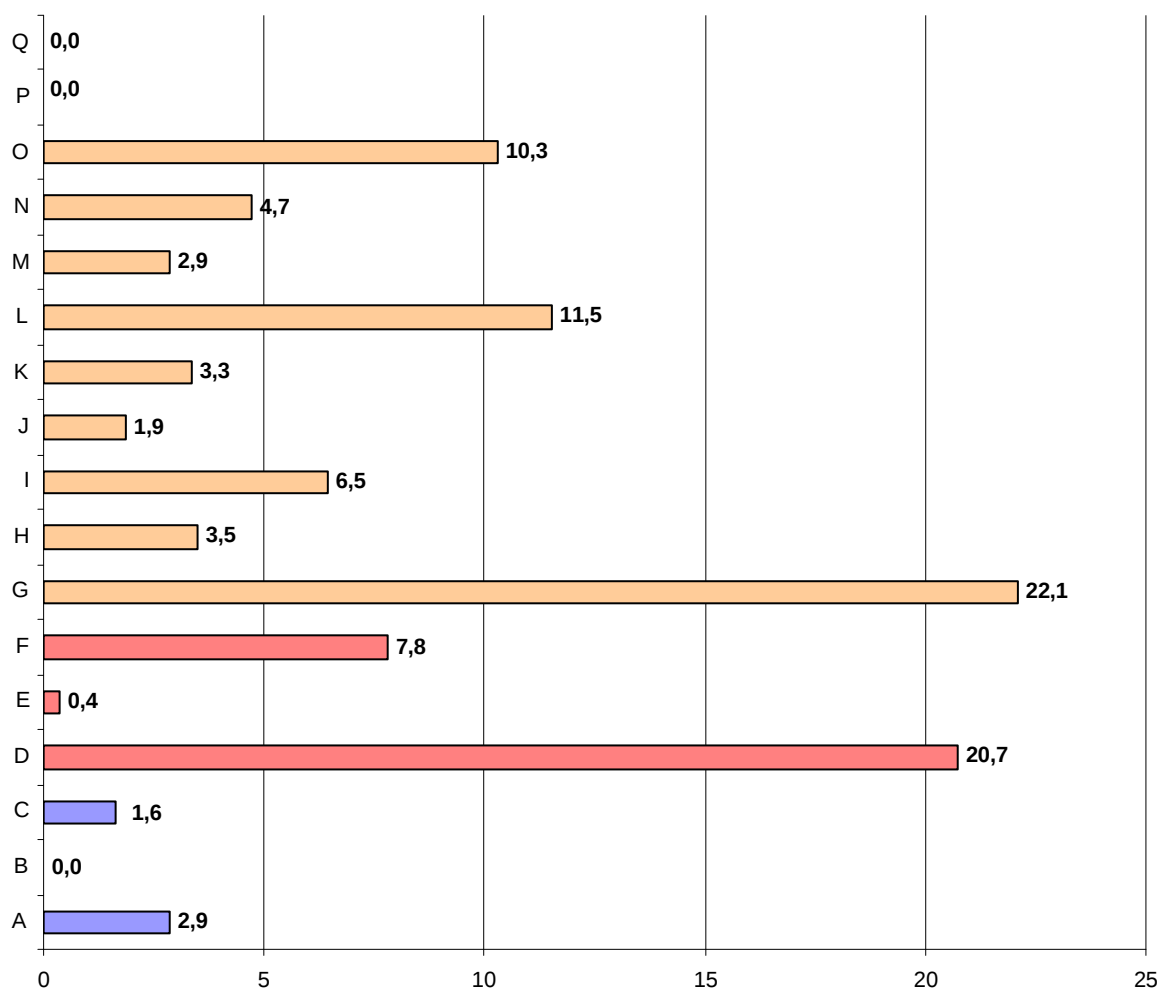
Wykres 16. Struktura ofert pracy wg sekcji PKD w 2006r. Miasto Tychy; (dane w %)

Źródło: Opracowanie własne.

⁸ Podstawą określenia rodzaju działalności prowadzonej przez pracodawcę jest Polska Klasyfikacja Działalności (PKD) wprowadzona Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 2004r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 33, poz. 289, z późniejszymi zmianami).

Wykres 17. Struktura ofert pracy wg sekcji PKD w 2006r. Powiat bieruńsko-lędzkiński
(dane w %)

Źródło: Opracowanie własne.

ROLNICTWO: A – Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo, B – Rybactwo. **PRZEMYSŁ:** C – Górnictwo, D – Przetwórstwo przemysłowe, E – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę, F – Budownictwo, **USŁUGI:** G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego, H – Hotele i restauracje, I – Transport, gospodarka magazynowa i łączność, J – Pośrednictwo finansowe, K – Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, L – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne, M – Edukacja, N – Ochrona zdrowia i pomoc społeczna, O – Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała, P – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, Q – Organizacje i zespoły eksterytorialne.

Tabela 6. Ranking najliczniejszych pod względem liczby zgłaszanych ofert pracy zawodów i specjalności w Tychach – stan na koniec 2005 i 2006 roku

L p	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2005 roku	Oferty pracy zgłoszone w 2006 roku	Tempo wzrostu/ spadku
1	Robotnik gospodarczy	128	465	263%
2	Sprzedawca	227	309	36%
3	Pracownik biurowy	308	302	-2%
4	Kierowca samochodu ciężarowego	88	180	105%
5	Robotnik budowlany	107	158	48%
6	Magazynier	57	135	137%
7	Operator wózków jezdniowych	24	120	400%
8	Sprzątaczką	43	89	107%
9	Szwaczka	86	87	1%
10	Murarz	85	73	-14%
11	Spawacz ręczny gazowy	61	67	10%
12	Kucharz	26	65	150%
13	Kierowca samochodu osobowego	26	64	146%
14	Przedstawiciel handlowy	19	60	216%
15	Kelner	37	59	59%
16	Kasjer handlowy	48	58	21%
17	Księgowy (samodzielny)	27	54	100%
18	Elektromonter (elektryk) zakładowy	20	54	170%
19	Pracownik administracyjny	11	51	364%
20	Bufetowy (barman)	42	51	21%

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 7. Ranking najliczniejszych pod względem liczby zgłaszanych ofert pracy zawodów i specjalności w powiecie bieruńsko-lędzkim – stan na koniec 2005 i 2006 roku

L p	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2005 roku	Oferty pracy zgłoszone w 2006 roku	Tempo wzrostu/spadku
1	Robotnik gospodarczy	38	119	213%
2	Pracownik biurowy	92	91	-1%
3	Sprzedawca	54	47	-13%
4	Kasjer handlowy	0	42	MAX
5	Ślusarz	14	28	100%
6	Kierowca samochodu ciężarowego	29	28	-3%
7	Przedstawiciel handlowy	12	23	92%
8	Pracownik administracyjny	3	18	500%
9	Magazynier	8	15	88%
10	Kucharz	5	15	200%
11	Murarz	8	12	50%
12	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	1	12	1100%
13	Fryzjer	12	11	-8%
14	Sprzątaczką	3	11	267%
15	Księgowy (samodzielny)	8	10	25%
16	Kelner	8	10	25%
17	Operator sprzętu do robót ziemnych	0	10	MAX
18	Mechanik samochodów ciężarowych	2	9	350%
19	Bufetowy (barman)	7	8	14%
20	Tynkarz	5	8	60%

Źródło: Opracowanie własne

4.3. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie

Poniższy ranking sporządzono w oparciu o elementarne grupy zawodów wg czterocyfrowego kodu statystycznego. W celu wyeliminowania subiektywnych uwarunkowań długotrwałego bezrobocia w rankingu uwzględniono jedynie te grupy zawodów, w których zarejestrowanych było powyżej 2% bezrobotnych.

Tabela 8. Grupy zawodów z miasta Tychy, które generują długotrwałe bezrobocie; stan na koniec 2006 roku.

L p	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia ⁹
1	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i podobne	0,59

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 9. Grupy zawodów z powiatu bieruńsko – lędzińskiego, które generują długotrwałe bezrobocie; stan na koniec 2006 roku.

L p	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	0,59
2	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i podobne	0,53
3	Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni	0,51

Źródło: Opracowanie własne

⁹Wskaźnik długotrwałego bezrobocia obliczany jest za pomocą wzoru: $W_{d,II}^k = \frac{B_{d,II}^k}{B_{II}^k} * 100\%$ gdzie:

$B_{d,II}^k$ - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, według stanu w końcu II – półrocza danego roku;

B_{II}^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k według stanu w końcu II – półrocza danego roku

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia przyjmuje wartości z przedziału <0,1>.

4.4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe

Zawody deficytowe i nadwyżkowe wyznaczono w oparciu o wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu, obliczany za pomocą wzoru:

$$W_{n,II}^k = \frac{\overline{O}_{II}^k}{\overline{B}_{II}^k}$$

gdzie:

$\overline{O}_{II}^k$ - średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k, w danym roku;

$\overline{B}_{II}^k$ - średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k, w danym roku;

Przyjmuje się, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,II}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,II}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone,

$W_{n,II}^k > 1,1$ to zawody deficytowe.

Wskaźnik = MAX oznacza, iż w danym zawodzie nie było zarejestrowanych bezrobotnych.

W mieście Tychy w 2006 roku 132 zawody spośród 573 występujących w ewidencji wykazywało deficytowość, 29 miało zrównoważony charakter a pozostałe 412 było zawodami nadwyżkowymi.

W powiecie bieruńsko – lędzińskim spośród 346 zawodów występujących w ewidencji 63 było deficytowymi, 12 cechowała równowaga a 271 miało nadwyżkowy charakter.

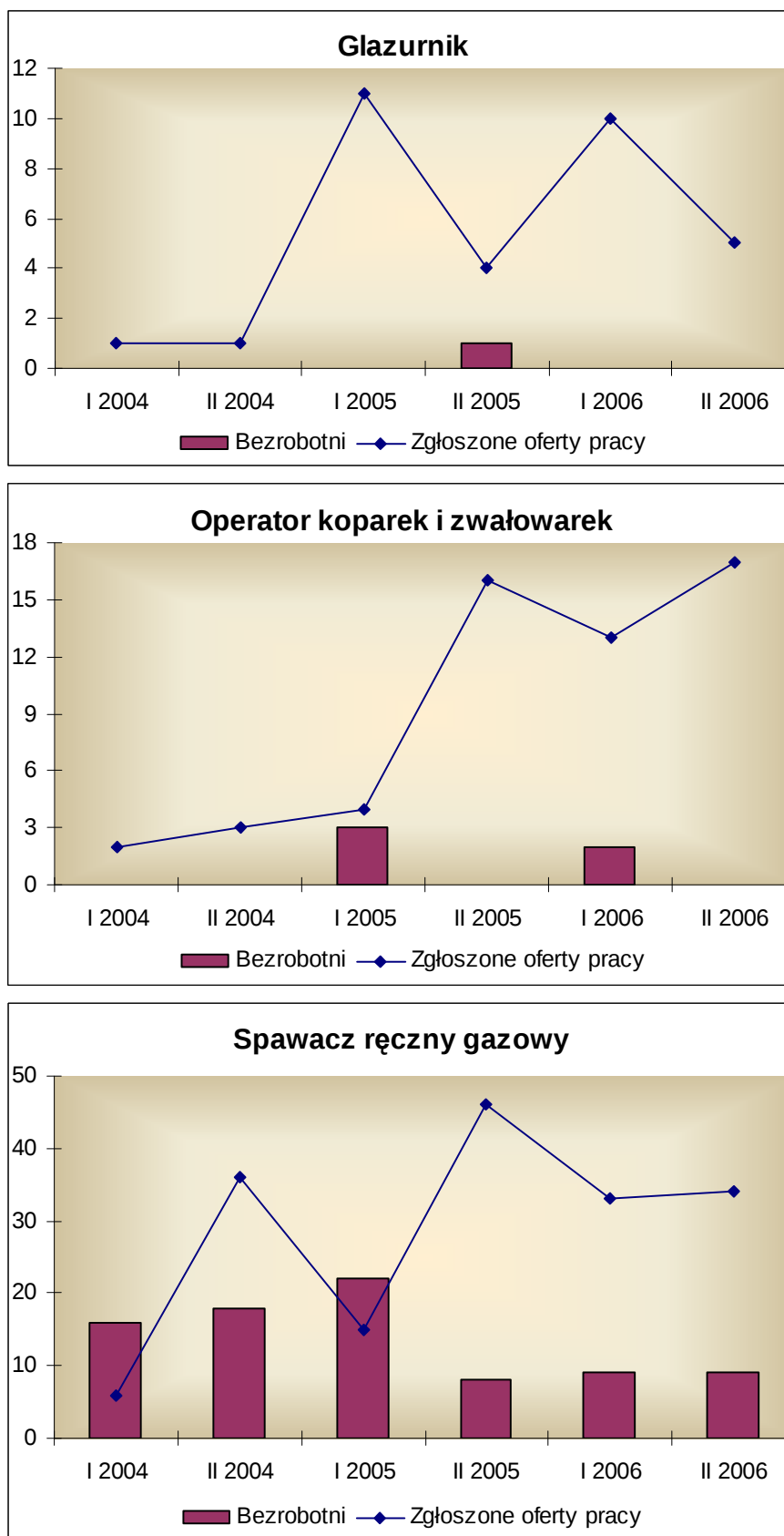
W poniższym zestawieniu zawodów deficytowych uwzględniono tylko te, dla których średnia miesięczna liczba zgłaszanych ofert pracy była większa lub równa 1. Pozwala to na wyodrębnienie tych zawodów których deficytowość ma rzeczywisty i znaczący wpływ na rynek pracy.

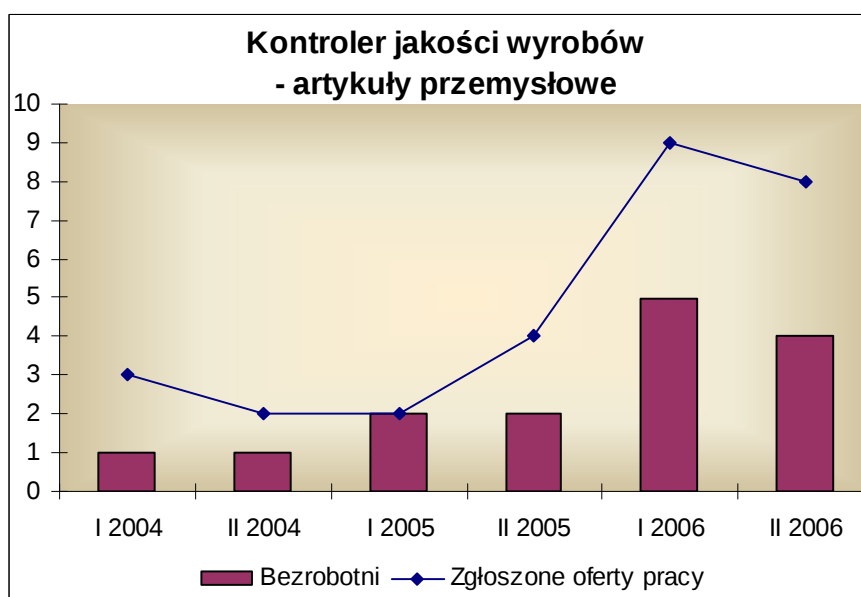
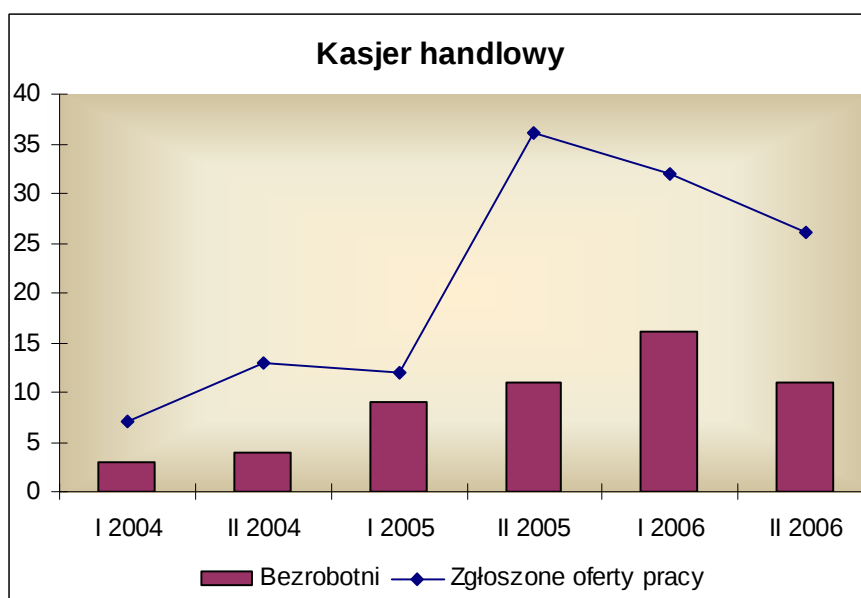
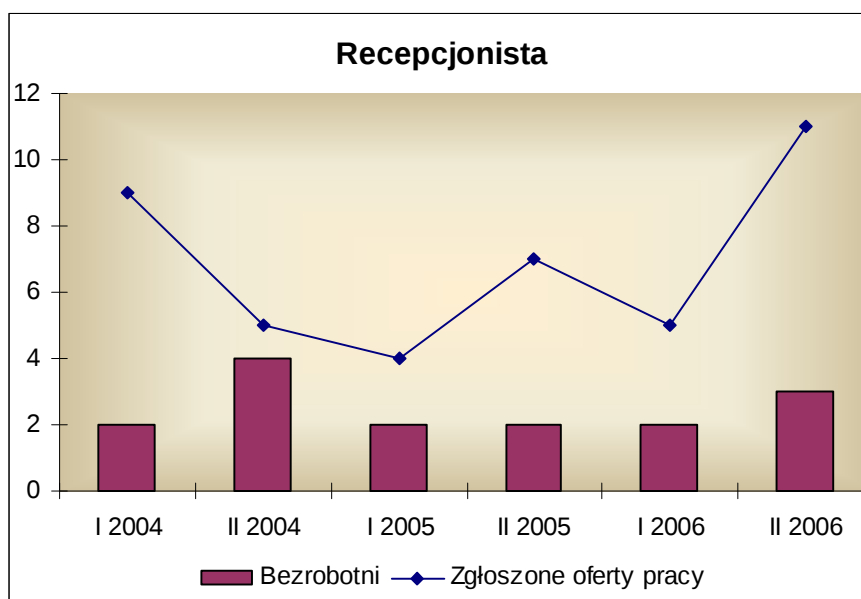
Tabela 10 Zawody deficytowe w 2006 roku w Tychach w porównaniu do roku 2005 i 2004.

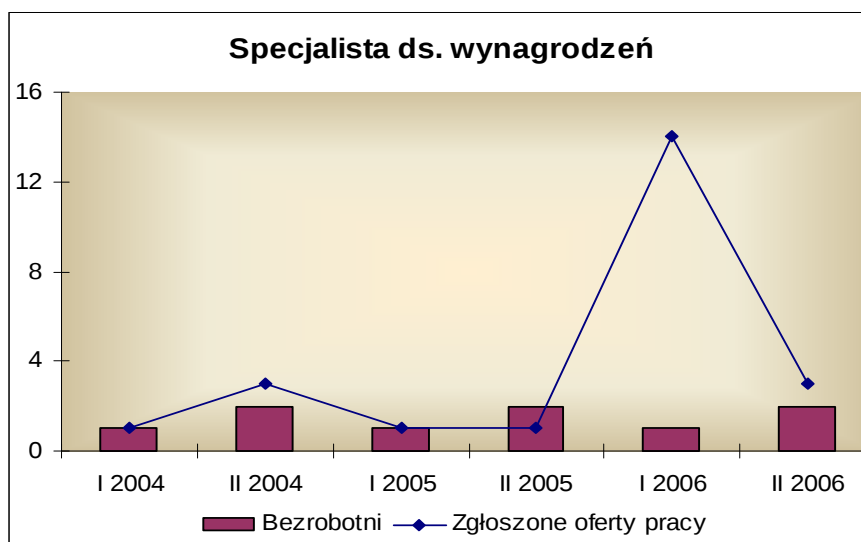
zawód deficytowy		zawód zrównoważony		
L p	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu 2004 rok	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu 2005 rok	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu 2006 rok
1	Wykładowca na kursach (edukator, trener)	MAX	0	MAX
2	Specjalista do spraw wynagrodzeń	4	2	MAX
3	Instruktor nauki jazdy	0	0	MAX
4	Lektor	0	0	MAX
5	Glazurnik	MAX	15	MAX
6	Operator maszyn do lakierowania i laminowania przetworów papierowych	0	MAX	MAX
7	Monter sprzętu gospodarstwa domowego	0	0	MAX
8	Operator koparek i zwałowarek	MAX	6,67	15
9	Robotnik drogowy	2	1	12,33
10	Zbrojarz	0,71	2,29	7,50
11	Goniec (ulotkarz)	0	14	7,50
12	Brukarz	1,08	1,92	5,50
13	Dekarz	0,29	0,92	3,75
14	Spawacz ręczny gazowy	1,24	2,03	3,72
15	Recepcjonista	2,33	2,75	3,20
16	Sekretarka	0,35	0,33	2,75
17	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,18	1,76	2,63
18	Nauczyciel przedszkola	0,00	0,36	2,50
19	Szwaczka	0,70	3,31	2,49
20	Księgowy (samodzielny)	0,55	1,13	2,25
21	Elektromonter (elektryk) zakładowy	0,39	0,63	2,16
22	Kasjer handlowy	2,86	2,40	2,15
23	Cieśla	0,75	1,05	2,11
24	Introligator poligraficzny	0,43	0,31	2,00
25	Kontroler jakości wyrobów - artykuły przemysłowe	2,50	1,50	1,89
26	Kierowca samochodu ciężarowego	0,70	0,98	1,86
27	Kierowca operator wózków jezdniowych	1,24	0,41	1,69
28	Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	0,36	0,80	1,53
29	Robotnik gospodarczy	0,18	0,29	1,49
30	Pracownik biurowy	0,63	0,84	1,24
31	Przedstawiciel handlowy (przedstawiciel regionalny)	0,44	0,24	1,11

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 18 Zawody wykazujące deficytowość przez cały badany okres; (miasto Tychy, lata 2004 – 2006)

Źródło: Opracowanie własne

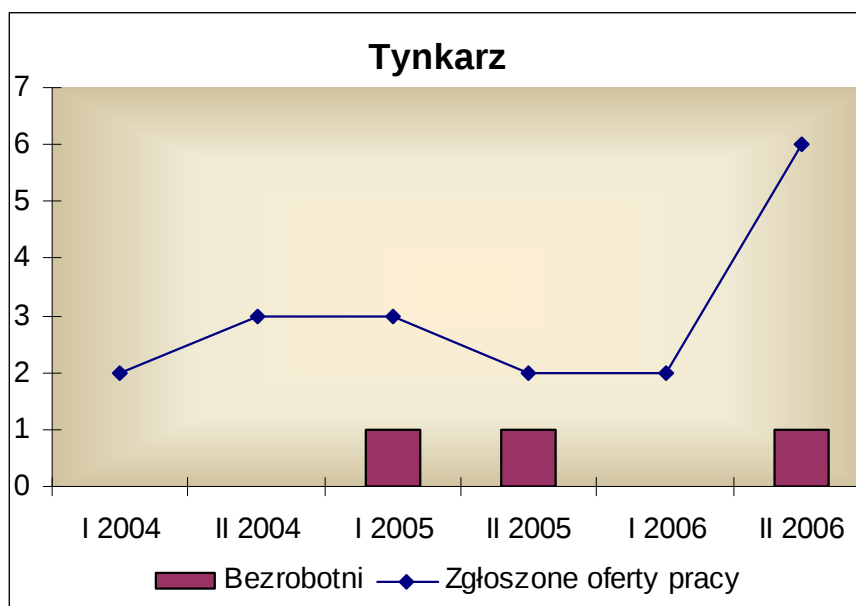
Tabela 11 Zawody deficytowe w 2006 roku w powiecie bieruńsko-lędzkim w porównaniu do roku 2005 i 2004.

zawód deficytowy		zawód zrównoważony		
L p	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu 2004 rok	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu 2005 rok	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu 2006 rok
1	Tynkarz	MAX	2,50	8
2	Przedstawiciel handlowy (przedstawiciel regionalny)	0,22	0,92	3,83
3	Kasjer handlowy	2,50	0	3,82
4	Operator sprzętu do robót ziemnych	0	0	3,33
5	Księgowy (samodzielny)	0,63	2,67	2,50
6	Nauczyciel przedszkola	3,50	1	2,33
7	Operator koparek i zwałowarek	0	4	1,75
8	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0	0,07	1,71
9	Pracownik administracyjny	0,22	0,19	1,13
10	Mechanik samochodów ciężarowych	0,08	0,11	1,13

Źródło: Opracowanie własne.

Rynek pracy powiatu bieruńsko – lędzińskiego analizowany pod kątem zawodów deficytowych cechuje głęboka nierównowaga. Jedynym zawodem który wykazuje deficytowość przez cały badany okres, tj. lata 2004 – 2006 jest tynkarz.

Wykres 19 Zawody wykazujące deficytowość przez cały badany okres; (powiat bieruńsko – lędziński, lata 2004 – 2006)

Źródło: Opracowanie własne.

5. Prognoza popytu na pracę

Źródłem informacji do opracowania prognostycznej części raportu są wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w zakładach pracy i szkołach ponadgimnazjalnych¹⁰.

Badania zakładów pracy zrealizowane zostało w oparciu o próbę badawczą zaproponowaną przez Główny Urząd Statystyczny, którą dobrano, uwzględniając:

- sektor własności;
- sekcję PKD;
- lokalizację wg gmin;
- wielkość zakładów.

¹⁰ Badania te przeprowadzono w oparciu o wytyczne zawarte w Zaleceniach metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. MGPIPS. Warszawa 2003.

Badania objęły 72 zakłady pracy z Tychów oraz 22 firmy z terenu powiatu bieruńsko – lędzińskiego. Łącznie zatrudniały one 12 tysięcy pracowników.

Wyniki badań prezentują tabele 19 – 22.

Tabela 19 Przewidywane przyjęcia i zwolnienia pracowników według zawodów w okresie od 31.10.2006 do 31.10.2007 (ranking wg wskaźnika płynności kadr w porządku malejącym). Miasto Tychy.

Nazwa zawodu	Przyjęcia do pracy-ogółem (a)	Przyjęcia do pracy-absolwenci	Zwolnienia z pracy-ogółem (b)	Nadwyżka (deficyt) zasobów pracy $c = b - a$	Wskaźnik płynności kadr (w %) $W_p = 100 \cdot a : b$
Ogółem	2350	497	520	-1830	451,9231
Kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej w handlu hurtowym i detalicznym	21	0	0	-21	MAX
Kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej gdzie indziej niesklasyfikowany	7	0	0	-7	MAX
Inżynier mechanik – maszyny i urządzenia przemysłowe	6	0	0	-6	MAX
Inżynier geodeta – kataster i gospodarka nieruchomościami	2	0	0	-2	MAX
Inżynier transportu [logistyk]	92	0	0	-92	MAX
Nauczyciel języka obcego	30	0	0	-30	MAX
Prawnik legislator	82	82	0	-82	MAX
Pozostali inspektorzy budowlani, przeciwpożarowi i pokrewni	2	0	0	-2	MAX
Instruktor nauki jazdy	90	30	0	-90	MAX
Księgowy [samodzielny]	41	0	0	-41	MAX
Kosmetyczka	41	0	0	-41	MAX
Pracownik ochrony mienia i osób	239	239	0	-239	MAX
Górnik eksploatacji podziemnej	336	0	0	-336	MAX
Murarz	82	0	0	-82	MAX
Cieśla	82	0	0	-82	MAX
Dekarz	82	0	0	-82	MAX
Tynkarz	82	0	0	-82	MAX
Monter instalacji wodociagowych i kanalizacyjnych	82	0	0	-82	MAX
Ślusarz	7	0	0	-7	MAX
Kierowca operator wózków jezdniowych	276	0	0	-276	MAX
Specjalista do spraw marketingu i handlu	73	73	7	-66	1 042,8571
Strażnik miejski	6	0	2	-4	300

Magazynier	276	73	127	-149	217,3228
Przedstawiciel handlowy	228	0	122	-106	186,8852
Kierowca samochodu ciężarowego	27	0	21	-6	128,5714
Pracownik biurowy	21	0	18	-3	116,6667
Pozostali informatycy gdzie indziej niesklasyfikowani	2	0	2	0	100
Elektromonter [elektryk] zakładowy	15	0	15	0	100
Pozostali nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych	18	0	82	64	21,9512
Sprzątaczk	2	0	15	13	13,3333
Nauczyciel matematyki w szkole podstawowej	0	0	18	18	0
Technik elektronik	0	0	15	15	0
Sprzedawca	0	0	41	41	0
Operator maszyn do szycia	0	0	13	13	0
Monter maszyn elektrycznych	0	0	22	22	0

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 20 Przewidywane przyjęcia i zwolnienia pracowników według zawodów w okresie od 31.10.2006 do 31.10.2007 (ranking wg wskaźnika płynności kadr w porządku malejącym). Powiat bieruński – lędziński.

Nazwa zawodu	Przyjęcia do pracy-ogółem (a)	Przyjęcia do pracy-absolwenci	Zwolnienia z pracy-ogółem (b)	Nadwyżka (deficyt) zasobów pracy $c = b - a$	Wskaźnik płynności kadr (w %) $W_p = 100 \cdot a : b$
Ogółem	831	234	399	-432	208,2707
Kierownik działu reklamy, promocji i działów pokrewnych	22	0	0	-22	MAX
Nauczyciel przedszkola	43	43	0	-43	MAX
Pracownik biurowy	30	22	0	-30	MAX
Murarz	39	0	0	-39	MAX
Dekarz	39	0	0	-39	MAX
Piekarz	77	39	0	-77	MAX
Kierowca samochodu osobowego	193	0	0	-193	MAX
Kierowca samochodu ciężarowego	22	22	0	-22	MAX
Robotnik gospodarczy	211	108	43	-168	490,6977
Nauczyciel fizyki i astronomii	39	0	39	0	100
Kamieniarz	77	0	77	0	100
Nauczyciel języka obcego	39	0	77	38	50,6494
Nauczyciel geografii	0	0	77	77	0
Nauczyciel języka polskiego	0	0	39	39	0
Nauczyciel przedmiotów	0	0	39	39	0

zawodowych ekonomicznych					
Nauczyciel nauczania początkowego	0	0	8	8	0

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 21 Przewidywane przyjęcia i zwolnienia pracowników według rodzaju prowadzonej działalności w okresie od 31.10.2006 do 31.10.2007 (ranking wg wskaźnika płynności kadr w porządku malejącym). Miasto Tychy.

Wyszczególnienie	Przyjęcia do pracy-ogółem (a)	Przyjęcia do pracy-absolvenci	Zwolnienia z pracy-ogółem (b)	Nadwyżka (deficyt) zasobów pracy $c = b - a$	Wskaźnik płynności kadr (w %) $W_p = 100 \cdot a : b$
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	689	321	0	-689	MAX
Edukacja	596	30	100	-496	596
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	14	0	4	-10	350
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	1023	146	329	-694	310,9422
Przetwórstwo przemysłowe	28	0	87	59	32,1839

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 22 Przewidywane przyjęcia i zwolnienia pracowników według rodzaju prowadzonej działalności w okresie od 31.10.2006 do 31.10.2007 (ranking wg wskaźnika płynności kadr w porządku malejącym). Powiat bieruński – lędziński.

Wyszczególnienie	Przyjęcia do pracy-ogółem (a)	Przyjęcia do pracy-absolvenci	Zwolnienia z pracy-ogółem (b)	Nadwyżka (deficyt) zasobów pracy $c = b - a$	Wskaźnik płynności kadr (w %) $W_p = 100 \cdot a : b$
Budownictwo	78	0	0	-78	MAX
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	193	0	0	-193	MAX
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	8	0	0	-8	MAX

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	238	152	43	-195	553,4884
Przetwórstwo przemysłowe	193	39	77	-116	250,6494
Edukacja	121	43	279	158	43,3692

Źródło: Opracowanie własne.

Informacje o aktualnej oraz przewidywanej liczbie absolwentów uzyskano w toku badań sondażowych, które przeprowadzono we wszystkich szkołach ponadgimnazjalnych zlokalizowanych na terenie miasta Tychy i powiatu bieruńsko – lędzińskiego.

Wyniki badań prezentują tabele 23 – 24

Tabela 23 Struktura zawodowa absolwentów według poziomu wykształcenia i zawodów w Tychach w latach 2006 – 2007

Nazwa zawodu	Absolwenci , którzy ukończyli szkołę na terenie powiatu w roku 2006	Bezrobotni absolwenci zarejestrowani w PUP w końcu roku 2006	w tym Bezrobotni absolwenci ze szkół danego powiatu	Przewidywani absolwenci w roku 2007	(5):(3) w %
Wykształcenie wyższe					
Specjalista zastosowań informatyki	11	2	2	29	18,18
Inżynier organizacji i planowania produkcji	0	0	0	79	0
Inżynier transportu [logistyk]	75	10	10	18	13,33
Specjalista do spraw marketingu i handlu	126	3	3	154	2,38
Socjolog	236	6	6	278	2,54
Specjalista administracji publicznej	361	19	19	361	5,26
Wykształcenie policealne i średnie zawodowe					
Bez zawodu	18	0	0	26	0
Technik budownictwa	67	0	0	85	0
Technik drogownictwa	22	1	1	8	4,54
Technik ochrony środowiska	31	1	1	31	3,22
Technik urządzeń sanitarnych	13	1	1	12	7,69
Technik elektryk	85	0	0	95	0
Technik elektronik	59	1	1	88	1,69
Technik mechanik	81	3	3	46	3,70
Grafik komputerowy	9	0	0	32	0
Technik technologii odzieży	27	0	0	0	0
Technik informatyk	78	0	0	97	0
Inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy	9	0	0	13	0
Pozostali technicy technologii	55	0	0	24	0

żywności					
Technik żywienia i gospodarstwa domowego	54	0	0	77	0
Masażysta	25	0	0	22	0
Technik fizjoterapii	10	0	0	22	0
Technik farmaceutyczny	17	0	0	20	0
Organizator obsługi turystycznej	111	1	1	195	0,90
Organizator usług gastronomicznych	20	0	0	15	0
Handlowiec	13	0	0	17	0
Asystent ekonomiczny	85	1	1	48	1,18
Spedytor	17	0	0	17	0
Pracownik administracyjny	87	2	2	92	2,30
Pracownik socjalny	7	0	0	11	0
Dekorator wnętrz	0	0	0	21	0
Instruktor rekreacji ruchowej	10	0	0	20	0
Asystent rachunkowości	0	0	0	12	0
Kucharz	15	0	0	26	0
Kelner	0	0	0	4	0
Fryzjer	0	0	0	13	0
Kosmetyczka	57	1	1	98	1,75
Pracownik ochrony mienia i osób	50	0	0	52	0
Wykształcenie średnie ogólnokształcące					
Bez zawodu	1210	36	36	1195	2,97
Wykształcenie zasadnicze zawodowe					
Kucharz małej gastronomii	33	0	0	33	0
Fryzjer	27	0	0	28	0
Sprzedawca	44	0	0	52	0
Murarz	11	0	0	13	0
Monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody	0	0	0	1	0
Pozostali monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych	16	0	0	0	0
Malarz – tapeciarz	20	0	0	48	0
Pozostali lakiernicy	0	0	0	1	0
Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	27	2	2	25	7,40
Elektromechanik pojazdów samochodowych	9	0	0	14	0
Pozostali elektromechanicy	1	0	0	0	0
Pozostali monterzy elektroniki	17	0	0	31	0
Cukiernik	25	0	0	12	0
Piekarz	20	0	0	13	0
Stolarz	1	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 24 Struktura zawodowa absolwentów według poziomu wykształcenia i zawodów w powiecie bieruńsko - lędzimskim w latach 2006 – 2007

Nazwa zawodu	Absolwenci , którzy ukończyli szkołę na terenie powiatu w roku 2006	Bezrobotni absolwenci zarejestro wani w PUP w końcu roku 2006	w tym	Przewidyw ani absolwenci w roku 2007	(5):(3) w %
			Bezrobotni absolwenci ze szkół danego powiatu		
Wykształcenie policealne i średnie zawodowe					
Technik elektryk	22	0	0	50	0
Technik elektronik	26	0	0	28	0
Technik mechanik	0	0	0	27	0
Technik informatyk	23	0	0	24	0
Asystent ekonomiczny	89	14	14	55	15,73
Wykształcenie zasadnicze zawodowe					
Kucharz małej gastronomii	12	0	0	8	0
Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	4	0	0	9	0
Sprzedawca	22	0	0	20	0
Cieśla	1	0	0	0	0
Monter budownictwa wodnego	0	0	0	1	0
Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	0	0	0	1	0
Lakiernik samochodowy	1	0	0	2	0
Błacharz samochodowy	7	0	0	4	0
Ślusarz	1	0	0	0	0
Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	5	0	0	8	0
Elektromechanik elektrycznych przyrządów pomiarowych	1	0	0	12	0
Elektromechanik pojazdów samochodowych	1	0	0	0	0
Elektromonter [elektryk] zakładowy	0	0	0	1	0
Pozostali monterzy elektronicy	10	0	0	18	0
Rzeźnik wędliniarz	6	0	0	1	0
Cukiernik	2	0	0	7	0
Piekarz	13	0	0	5	0
Stolarz	0	0	0	2	0
Krawiec	0	0	0	1	0

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 25 Prognozowane zawody deficytowe w 2007 roku w mieście Tychy

Nazwa zawodu	Stan bezrobocia w końcu roku 2006 (ogółem)	Przewidywane przyjęcia w roku 2007 (ogółem)	Przewidywane zwolnienia w roku 2007	Przewidywany napływ absolwentów w roku 2007	Przewidywana podaż zasobów pracy w roku 2007 (2)+(4)+(5)	Prognoza stanu bezrobocia w końcu roku 2007 (6)-(3)	Prognozowany wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów w roku 2007
1	2	3	4	5	6	8	9
Instruktor nauki jazdy	0	90	0	0	0	-90	MAX
Inżynier geodeta – kataster i gospodarka nieruchomościami	0	2	0	0	0	-2	MAX
Kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej gdzie indziej niesklasyfikowany	0	7	0	0	0	-7	MAX
Pozostali inspektorzy budowlani, przeciwpożarowi i pokrewni	0	2	0	0	0	-2	MAX
Tynkarz	3	82	0	0	3	-79	27,33
Dekarz	5	82	0	0	5	-77	16,4
Prawnik legislator	5	82	0	0	5	-77	16,4
Kierowca operator wózków jezdniowych	18	276	0	0	18	-258	15,33
Kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej w handlu hurtowym i detalicznym	2	21	0	0	2	-19	10,5
Górnik eksploatacji podziemnej	33	336	0	0	33	-303	10,18
Nauczyciel języka obcego	3	30	0	0	3	-27	10
Cieśla	12	82	0	0	12	-70	6,83
Monter instalacji wodociagowych i kanalizacyjnych	16	82	0	0	16	-66	5,12
Inżynier transportu [logistyk]	6	92	0	18	24	-68	3,83
Pracownik ochrony mienia i osób	22	239	0	52	74	-165	3,23
Strażnik miejski	0	6	2	0	2	-4	3
Księgowy [samodzielny]	19	41	0	0	19	-22	2,16
Inżynier mechanik – maszyny i urządzenia przemysłowe	3	6	0	0	3	-3	2
Przedstawiciel handlowy	12	228	122	0	134	-94	1,70
Magazynier	75	276	127	0	202	-74	1,36

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 26 Prognozowane zawody deficytowe w 2007 roku w powiecie bieruńsko – lędzińskim.

Nazwa zawodu	Stan bezrobocia w końcu roku 2006 (ogółem)	Przewidywane przyjęcia w roku 2007 (ogółem)	Przewidywane zwolnienia w roku 2007	Przewidywany napływ absolwentów w roku 2007	Przewidywana podaż zasobów pracy w roku 2007 (2)+(4)+(5)	Prognoza stanu bezrobocia w końcu roku 2007 (6)-(3)	Prognozowany wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów w roku 2007
1	2	3	4	5	6	8	9
Kierownik działu reklamy, promocji i działów pokrewnych	0	22	0	0	0	-22	MAX
Dekarz	2	39	0	0	2	-37	19,5
Kierowca samochodu osobowego	21	193	0	0	21	-172	9,19
Nauczyciel przedszkola	5	43	0	0	5	-38	8,6
Piekarz	25	77	0	5	30	-47	2,57
Kierowca samochodu ciężarowego	11	22	0	0	11	-11	2
Robotnik gospodarczy	130	211	43	0	173	-38	1,22
Murarz	34	39	0	0	34	-5	1,15

Źródło: Opracowanie własne.

4. Zakończenie – analiza SWOT lokalnego rynku pracy

SWOT jest techniką analityczną polegającą na segregacji zebranych informacji o danym obiekcie w oparciu o cztery parametry:

- S (strengths) – mocne strony;
- W (weaknesses) – słabe strony;
- O (opportunities) – szanse;
- T (threats) – zagrożenia.

Przeprowadzona zgromadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Tychach danych, pozwala na sformułowanie przynajmniej kilku kluczowych konkluzji zamykających raport i przedstawienie ich właśnie w postaci analizy SWOT.

1. Mocne strony lokalnego rynku pracy:

- relatywnie duży potencjał gospodarczy obu powiatów oraz funkcjonowanie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej koncentrującej na terenie Tychów znaczących pracodawców;
- systematyczny od 2002 roku spadek liczby bezrobotnych; stopa bezrobocia w obu powiatach przyjmuje wartości niższe niż wykazuje tendencja krajowa czy regionalna;
- utrzymująca się od kilku lat tendencja spadku bezrobocia wśród osób do 24-go roku życia;
- systematyczny wzrost liczby ofert pracy.

2. Słabe strony lokalnego rynku pracy:

- niski poziom wykorzystania zasobów pracy – wskaźnik zatrudnienia kształtuje się na poziomie znacznie niższym niż wytyczne Unii Europejskiej;
- niska aktywność ekonomiczna lokalnej ludności;
- niekorzystna struktura zatrudnienia – niska „pracochłonność” sektora usług;
- swoista „monokulturowość gospodarcza” – nadreprezentacja przemysłu motoryzacyjnego, uzależnionego silnie od bieżącej koniunktury;
- system edukacji niedostosowany do wymogów rynku pracy;
- postępująca deprecjacja kwalifikacji niektórych grup zawodowych – brak promocji kształcenia ustawicznego;
- niska mobilność zawodowa i przestrzenna bezrobotnych;
- niska zatrudnialność osób z wykształceniem ogólnym – wzrost bezrobocia w tej grupie;
- nieadekwatna do popytu struktura podaży pracy;
- wzrost liczby beneficjentów korzystających z pomocy społecznej i wytworzenie się tzw. efektu somalijskiego;
- feminizacja i długotrwałość bezrobocia;

3. Szanse dla lokalnego rynku pracy:

- napływ kolejnych inwestycji;
- systematyczny wzrost kapitału ludzkiego – potencjał instytucji edukacyjnych;
- sprawne funkcjonowanie funduszy celowych (Fundusz Pracy, Europejski Fundusz Społeczny), wspomagających aktywizację osób bezrobotnych;

- dostępność zasobów pracy;
- silniejszy związek edukacji z rynkiem pracy; koordynacja działań instytucji oświatowych z instytucjami obsługującymi rynek pracy.

4. Zagrożenia dla lokalnego rynku pracy:

- odpływ wykwalifikowanej kadry na rynki UE;
- wzrost zapotrzebowania na pracę w słabo jeszcze rozpoznanych zawodach i w efekcie pogłębienie się nieadekwatnej do popytu struktury podaży pracy;